

A

TISZÁNINENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1895 SZEPTEMBER HÓ 17—18. NAPJAIN

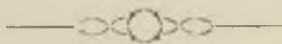
SÁROSPATAKON TARTOTT ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

MITROVICS GYULA.

egyházkerületi egyházi íjegyző.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD JENŐ, AZ EV. REF. FŐISKOLA BETŰIVEL

1895.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1895. évi szeptember hó 17—18-ik napjain, Sárospatakon tartott őszi közgyűlésének

J E G Y Z O K Ö N Y V E.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1895. évi szeptember hó 17—18. napjain, Sárospatakon tartotta meg őszi közgyűlését, *Kun Bertalan*, püspök és *br. Vay Béla*, főgondnok elnöksége alatt.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Antalfy László* esperes; *Kovács Béla*, *Kállay Miklós* egyházi, *Szentimrey Gyula*, világi tanácsbírák; *Oláh Péter* főjegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből: *Tóth Dániel* esperes; *Nagy Ignác*, *Fekete József*, *Sólyom Gyula* egyházi, *Pap Szász Lajos*, *Mikuleczky István* világi tanácsbírák.

Az alsó-zempléni egyházmegyéből: *Keresztúry József* esperes, *Meczner Béla* egyházmegyei gondnok; *Tóth Lajos*, *Kónya András*, *Gecsey Péter* egyházi, *Meczner András*, *Szinyei Gerzson*, *Kóczány Miklós* világi tanácsbírák.

A felső-borsodi egyházmegyéből: *Vadászy Pál* esperes; *Ragályi Béla* egyházmegyei gondnok; *Debreczeni Gábor*, *Svingor József*, *Csizmadia Jenő* egyházi tanácsbírák.

A felső-zempléni egyházmegyéből: *Fejes István* esperes; *Bernáth Elemér* egyházmegyei gondnok; *Sárkány Imre*, *Ujj István* egyházi, *Dókus Ernő*, *Lónyai Gábor*, *Nemes Lajos* világi tanácsbírák; *Gyarmathy Soma* főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből: *Nagy Pál* esperes; *Szkárosy Gusztáv*, *Ablonczy Pál*, egyházi tanácsbírák; *Vattay László* aljegyző.

A tornai egyházmegyéből: *Gyarmathy József* esperes; *Vécsey József* egyházmegyei gondnok; *Kapossy György*, egyházi, *Katona László* világi tanácsbírák.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó Endre* esperes; *Kovách Károly* egyházmegyei gondnok; *Szabó József*, *Szücs István* egyházi, *Bernáth Dezső*, *Köröskényi Elek* világi tanácsbírák, *Homoki Antal* főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: *Zombory Gedő*, *Radácsi György*, *Idrányi Ferencz*, *Kérészy Barna*, *Debreczeni Bertalan*.

A sárospataki főiskola részéről: *Dókus Gyula* világi al-gondnok; *dr. Finkey József* akadémiai és *Szinyei Endre* gimnáziumi igazgató.

A rimaszombati gimnázium részéről: *Bodor István* igazgató.

Mint jegyzők: *Mirovics Gyula* egyházkerületi egyházi, *Dr. Kovács Gábor* világi fő-, *Czinke István* egyházi al- és *Szalay László* világi aljegyző és *Dókus Gyula* helyettesített jegyző.

1. Elnöklő püspök úr, lélekemelő buzgó imában kérvén köztanácskozásunkra istennek segítő kegyelmét és áldásait s báró Vay Béla, főgondnok úr ő Excellentiája, lelkes szavakkal üdvözölvén a szeretett főiskolánk százados falai között egybe-
gyűlt közönséget.

A közgyűlést megnyitottnak jelentette ki.

2. A megjelent képviselők megbízó levelei felolvastatván, azok ennek alapján igazoltattak.

3. Ezzel összeköttetésben, az elnökség jelentette, hogy Mocsáry Lajos, Farkas Ábrahám, Lévy József, Szekrényessy Árpád, Meczner József, Csoma István, Gróf Vay Tihamér, Máriássy Andor, Sz. Király Pál, Bárczay Ödön, különféle gátoló okok miatt, jelen gyűlésünkre meg nem jelenhettek.

Tudomásul vétetett.

4. A tanácskozás megnyitása előtt világi elnökünk az őszinte megilletődés hangján emlékezik meg arról a súlyos veszteségről és megpróbáltatásról, a mely a legnépszerűbb és legmagyarabb főhercegi családot s vele a magyar nemzetet is, az ifjú leventének, a legszebb reményekre jogosító s szívünk-
höz már is oly közel álló László főhercegnek, végzetszerű elhunytával érte. Indítványozza, hogy egyházkerületünk őszinte részvétének adjon jegyzőkönyvi kifejezést s egyúttal a gyászban és fájdalomban való osztozás jeléül, intézzen felíratot József főherceg ő császári és királyi fensége családjához.

Közgyűlésünk egy értelemmel fogadván világi elnöke indítványát, igaz részvétének és őszinte fáj-
dalmának jegyzőkönyvében való kifejezése mellett, a következő felíratot intézte jelen tanácskozásából a főhercegi családhoz :

Császári és királyi Főherceg Úr!

Császári és királyi Főhercegnő!

Fenséges Urunk!

Fenséges Asszonyunk!

Tiszáninneri ev. ref. egyházkerületünk lel-
készi és világi előljárói, tanárai és nagy közön-
sége a mai alólírott napon Sárospatakon egyházi
ügyeink intézésére, gyűléstartásra egybesereg-
lén, mielőtt tanácskozásunkat megkezdendők, a
hódoló tisztelet és a lélek legmélyéről fakadó

részvét érzelmeivel fordul szívünk Fenségetek felé, hogy osztozzék abban a megmérhetetlen vesztésben, a mely Fenségeteket édes gyermeköknek, a nekünk is drága daliának, nemzetünk szíve szerint való kir. hercegének, *László ő Fenségének* végzetszerű kidöltével érte.

Az ev. ref. vallásfelekezetnek e hazában élő hű fiai oda borúlnak Fenségetekkel a drága halott koporsójára s úgy tesznek róla tanubizonyságot, hogy érette az ő szívök is fáj.

Ó mert Fenséges Urunk és Fenséges Asszonyunk, olyan rokontalan nép vagyunk mi itt Európa közepén s olyan kevesen vannak azok, a kik minket igazán szeretnek! Ezért drága előttünk csak egy sугára is az igaz szeretetnek, egy parányi megnyilatkozása is a nemzetünkhöz való őszinte vonzódásnak. Fenségetek magas családja már régtől fogva a szeretet erős kötelékével van lelkünkhöz csatolva: múltban és jelenben, jó és balsorsunk fordulásaiban miénknek vallotta magát s szíve a mi szívünkön dobogott. A ledölt ifjú csemetében, *László kir. herceg* is a mi szívünknek egyik édes biztatója növekedik vala, a kinek sokat ígérő fejlődését, szeretetének felénk való meleg kisugárzását édes reménységgel s szinte a szülei szív nemes büszkeségével láttuk és kísértük figyelmünkkel mi is; s most hogy nincsen többé, a hit szavával az Istenbe vetett erős bizodalom és megnyugovás hangján csak annyit bírunk mondani: Uram, te cselekedted ezt! Hogy miért? azt a te kinyomozhatatlan bölcseséged tudhatja egyedül.

E bölcs akaraton való megnyugovás hintsen gyógyító balzsamot a Fenségetek megsebzett szülei szívére is, s bánatba borúlt lelkőket enyhítse meg az a felemelő tudat, hogy egy egész nemzet könyezik és imádkozik együtt kir. Fenségetekkel, kérve kérvén a nagykegyelmű Istent, hogy e megrendítő csapás elhordozására adjon elegendő erőt s Fenségetek nemesen dobogó szívét minden további megpróbáltatástól oltalmazza meg.

Keresztyén hitünk fundamentoma, az isten ígéjének szent könyve tanítja azt, hogy az Úr megpróbálja azokat, a kiket szeret és megosztoroz mindenkit, valakit fiává fogad . . . . Ő hatalmas a halálból is életet hozni ki s kegyelmes lesz a lehulló könyeket fel is szárítani.

5. Ez évi tavaszi közgyűlésünk 6. és 7. számú jegyzőkönyvi határozatával elrendelvén a megüresedett egy egyházkerületi egyházi és egy világi tanácsbírói állásnak, a szokásos szavazatok által való betöltését, az elnökség jelentette, hogy a beadott szavazatokat, egy e célból általa alakított bizottság felbontotta s eredményként jelenti, hogy az egyházkerületi világi tanácsbíróiságra beadott szavazatok közül 210 Miklós Ödönre esvén, e szerint ő, általános szavazat-többséggel, világi tanácsbíróvá megválasztatott; az egyházi tanácsbíróiságra beadott szavazatok közül pedig 124 Nagy Ignác, miskolci, 92 Révész Kálmán, kassai lelkészre esvén, minthogy erre nézve általános szótöbbség ez alkalommal nem éretett el, közöttük új szavazás rendelendő el.

A midőn egyházkerületünk szives örömmel üdvözli Miklós Ödönt, mint megválasztott egyházkerületi tanácsbíró, egyszersmind újabb szavazást rendel el, az egyházkerületi egyházi tanácsbírói állás betöltése végett Nagy Ignác és Révész Kálmán között s a szavazatok beadásának idejéül legközelebbi tavaszi közgyűlésünk alkalmát tűzi ki.

6. Ez évi tavaszi közgyűlésünk 11. számú jegyzőkönyvi pontjában elrendelvén a sárospataki főiskolában felállított 5-ik theologiai tanszéknek pályázat útján leendő betöltését, a főiskolai igazgató-tanács, folyó évi szeptember hó 6., 7. napjain tartott ülésének 5. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében jelenti, hogy a nevezett tanszékre 3 egyén pályázott, névszerint Dr. Rác Lajos sárospataki főiskolai gymnásiumi tanár, theologiai licenciatus Rác Kálmán, nyiregyházai és Dr. Tüdős István, miskolci segédlelkész. Ezek közül az igazgató-tanács, maga részéről Dr. Tüdős Istvánt ajánlja első sorban megválasztásra.

Egyházkerületünk elrendelvén a titkos szavazást s a beadott szavazatok közül 46 Dr. Tüdős Istvánra esvén, ennek alapján ő theologiai rendes

tanárrá megválasztatott s felhivatik, hogy tanszéket, amennyire lehet, folyó évi október hó 1-én, de legkésőbb mindenestre november hó elsejéig foglalja el.

7. A sárospataki főiskolai igazgató-tanács, folyó évi szeptember hó 6—7. napján tartott ülésének 6. számú jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy Dr. Bartha Béla, főiskolai jogtanár, a debreceni főiskolába választatván meg jogtanárnak, főiskolánk kötelékéből kilépett, s amidőn ezt az egyházkerületnek bejelenti, a legnagyobb elismerését fejezi ki a távozó tanár működése iránt.

Egyházkerületünk, a midőn sajnálattal veszi tudomásul Dr. Bartha Béla tanárnak körünkből való távozását, az igazgató-tanáccsal együtt, kész örömmel fejezi ki elismerését és köszönetét főiskolánk érdekében 1891. szeptember elseje óta teljesített szolgálataiért. Az elismerést nevezett tanár úr teljes mértékben megérdemli, miután a főiskolánk szolgálatában eltöltött négy esztendő alatt hűséggel, szakértelemmel, teljes odaadással és lelkiismeretességgel teljesítette kötelességét; sőt ama mélységes szeretetnél és hálánál fogva, melynek úgy is mint hivatásának magaslatán álló protestáns tanférfiú, az alma mater iránt mindenkor tanújelét adta, kötelességeinek pontos betöltésén felül is elkövetett mindent, hogy főiskolánk jóhírnevét gyarapítsa. Egyházkerületünk midőn búcsút vesz tőle s midőn örömmel veszi tudomásul levelében kifejezett amaz ígéretét, hogy a debreceni főiskola iránti szeretete és hűsége nem fogja a sárospataki alma mater iránti szeretetét csökkenteni, isten áldását kívánja egyzsersmind további működésére.

8. A Dr. Bartha Béla távozásával megüresedett jogi tanszék betöltése vállván szükségessé, erre nézve a főiskolai igazgató-tanács, folyó évi szeptember hó 6—7. napján tartott ülésének 7. számú jegyzőkönyvi pontjában a következő előterjesztést teszi: Olvastatott az 1895. szeptember 5-ikén tartott akadémiai szék 5. jegyzőkönyvi pontja, mely szerint a Dr. Bartha Béla eltávozásával megüresedett tanszékre két pályázó

jelentkezett, u. m. Dr. Hermann Ferencz ügyvédjelölt és Dr. Meczner Sándor ügyvédjelölt. Az akadémiai szék kénytelen ugyan kijelenteni, hogy a pályázat eredménye a pályázók csekély száma miatt, örvendetesnek nem mondható, mindamellett, tekintettel arra, hogy a tanügy érdeke a nevezett tanszéknek mielőbbi betöltését kívánja, annak a pályázók közül leendő betöltését javasolja. A Dr. Hermann Ferencz kérvényét figyelmen kívül hagyandónak véli, amennyiben nevezett pályázó sem korát, sem állandó lakását, sem jelenlegi foglalkozását nem igazolta, doktori diplomáját sem eredetiben, sem hiteles másolatban nem csatolta s így a pályázat alaki kellékeinek nem tett eleget. A Dr. Meczner Sándor kérvényét ellenben az akadémiai szék teljesen rendben találta s mivel a pályázó okmányai ama reményre jogosítanak, hogy Dr. Meczner Sándorban jogi karunk egy tehetséges és szorgalmas munkaerőt fog nyerni, őt rendes tanárrá megválasztás végett ajánlja, azzal a kikötéssel azonban, hogy mivel az egyházi törvényeknek a pályázati hirdetményben is említett 488. §-a egyetemi magántanári képesítést kíván a rendes jogtanártól, a melylyel Dr. Meczner Sándor még nem rendelkezik, köteles leendő az egyetemi magántanári kvalifikációt négy év alatt megszerezni, véglegesítése akkorra tartatván fel

Igazgató-tanácsunk az akadémiai szék jelölését egyhangúlag elfogadja s a magyar magán-jog, az osztrák polgári jog s a váltó és kereskedelmi jog tanszékére rendes tanárul Dr. Meczner Sándort ajánlja a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésnek, azzal a föltétellel, hogy köteleztessék négy év alatt a magántanári kvalifikációt megszerezni s hogy csak is ennek megszerzése után véglegesíttessék rendes tanári állásán.

Egyházkerületünk magáévá tevén az igazgató-tanácsnak ajánlatát, annak alapján Dr. Meczner Sándort a magyar magánjog, az osztrák polgári jog s a váltó és kereskedelmi jog tanszékére rendes tanárul megválasztja, azzal a föltétellel, hogy a nevezett tanár négy év alatt köteles az egyetemi magántanári kvalifikációt megszerezni s hogy csak is ennek megszerzése után fog véglegesíttetni. Egyébként felhívatik, hogy tanszékét, amennyire lehet, már folyó évi október hó 1-én, de legkésőbb mindenestre november hó elsejéig foglalja el.

9. Ez évi tavaszi közgyűlésünk 14. számú jegyzőkönyvi határozatával arra híván fel a főiskolai igazgató-tanácsot, hogy a gymnasiumi tanári kar meghallgatása mellett, adjon véleményt arra nézve, hogy a gymnasiumi igazgatóságok, az állami legfőbb felügyelet törvényszerű gyakorlása végett, az állami felügyelet kiküldötteivel miként járjanak el: erre vonatkozólag jelenti, hogy miután e tárgyban az 1889. évi konvent 74. sz. alatt felvett jegyzőkönyvi pontjában, egyetemes egyházunkat illetőleg, már határozott, s az idézett konventi határozatot a gyakorlat helyesnek igazolta, az továbbra is fentartandó s újabb intézkedés tételét nem tartja szükségesnek.

Egyházkerületünk elfogadván az igazgató-tanács nézetét s ez irányban fog jelentést tenni a konvent elé.

10. Mult évi tavaszi közgyűlésünk 12. sz. jegyzőkönyvi pontjában, az egyházkerületi árva-ügy rendszabályainak megalkotása egy bizottságnak tétetvén feladatául, amennyiben ezen szabályok még nem voltak elkészíthetők:

azok jövő évi tavaszi közgyűlésünkre be-
váratnak.

11. Tárgyaltatott a főiskolai igazgató-tanácsnak következő előterjesztése: Olvastatott az 1895. július 21-én tartott az akadémiai szék 3-ik jegyzőkönyvi pontja, melyben az 1894 tavaszi egyházkerületi gyűlés 88. sz. alatti határozata folytán előterjeszti véleményét arra nézve: vajjon kötelezhetőek volnának-e és mimódon a jótéteményes joghallgatók az egyháztörténelem hallgatására és milyen feltételekhez kellene kötni a jótéteményességet. Az akadémiai szék azt javasolja, hogy a jótéteményes joghallgatók köteleztessenek a négy évi tanfolyam alatt egy fél éven át hetenként 2 órán a magyar protestáns egyház történetéből hirdetett előadásokat hallgatni, minthogy azonban az 1889. évi őszi egyházkerületi gyűlés 68. sz. a. már elhatározta, hogy a joghallgatók csupán a tanfolyamhoz kötött tantárgyakból kötelesek kollokválni, a kollokviumi kötelezettséget a protestáns egyház történetéből nem ajánlja. A mi pedig a jótéteményességet illeti, az akadémiai szék véleménye szerint azok a joghallgatók, kik jótéteményért akarnak folyamodni, utasítandók, hogy lelkészeiktől hozzanak bizonyítványt arról, hogy körülményeiknél fogva szükségük van jótéteményre. Végre ezzel kapcsolatban az akadémiai szék szükségesnek tartja, hogy

az akadémiai igazgató utasítassék, hogy kísérje figyelemmel, hogy a jótéteményes joghallgatók közül kik adják el ünnepeiket s ha e tekintetben bármiféle visszaélést tapasztalna, arról esetről-esetre tegyen jelentést az akadémiai széknek.

Igazgató-tanács az akadémiai szék javaslatait azzal a módosítással teszi magáévá s ajánlja elfogadás végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésnek, hogy a jótéteményes joghallgatók a magyar protestáns egyház történetének és az erkölcstannak hallgatása közt választhatnak, de a kettő közül bármelyik tantárgyat a négy évi tanfolyam alatt egy féleven át legalább két órán, kollokvium kötelezettsége nélkül, okvetlenül hallgatniok kell.

Egyházkerületünk elfogadván az igazgató-tanács javaslatát, elrendeli, hogy a jótéteményes joghallgatók, a magyar protestáns egyház történetének és az erkölcstannak hallgatása között választhatnak, de a két tantárgy közül, a négy évi tanfolyamon, egyiket vagy másikat okvetlenül hallgatniok kell. Az akadémiai igazgatót pedig felhívja, hogy a jótéteményes joghallgatók legationális ügyeit szigorúan ellenőrizze.

12. Olvastatott a tornai egyházmegye folyó évi augusztus 26-án Tornán tartott közgyűléséből felterjesztett jegyzőkönyvi köszönete egyházkerületünk azon előzékenységeért, melylyel a perkupai beteg lelkész nyugdíjazásának lehetővé tételére a maga részéről évenkénti 150 forint segedelmet ajánlott fel. Egyúttal jelenti, hogy a perkupai és varbóczi egyházak közgyűlési határozattal, amaz 6, emez 2, összesen 8 köből gabonát ajánlottak fel Mészáros Lajos beteg lelkész családjára részére, ha az illető nyugdíjaztatnék s nekik az új lelkész választás még ez év folytán megengedtetik. Az egyházmegye pedig azt a kötelező ígéretet teszi, hogy Mészáros Lajos nejét felveszi az egyházmegyei özvegy-árvatár segélyezettjei közzé. sőt a nyugdíjazás kezdetétől fogva évenként a lelkész-özvegyekkel egyenlő osztalékban részesíti és ha ezen adományok összes értéke nem érne el a 300 frtot, a hiányzó összeget az egyházmegye rendelkezése alatt álló valamely segély-alapból időről-időre kipótolja.

Ez alkalomból kéri az egyházmegye, hogy tavaszi közgyűlésünk 84. pontjában a perkupai egyháznak megszavazott

segély hibásan 100 frtnak nyomtatván, ez a jelen jegyzőkönyvben 150 frtra kiigazítottassék.

Közgyűlésünk e jelentést tudomásul veszi s a 300 frt nyugdíj előállításán után a Mészáros Lajos nyugdíjazását s a perkupai állomásnak új rendes lelkészszel való betölthetését megengedi.

Egyúttal a tavaszi gyűlésünk jegyzőkönyvébe sajtóhibából becsúszott tévedést kiigazítja s újlag kimondja, hogy a perkupai lelkész nyugdíjazására, nem 100, de 150 forint évenkénti segédelmet ajánl föl a maga részéről.

13. Tavaszi közgyűlésünk 10. sz. jegyzőkönyvi határozatával jelen gyűlésünkre rendelve beadni a theologiai tanárok részére egyházkerületünk által adandó nyugdíj ügyében készített javaslatot, a főiskolai igazgató-tanács 1895 június 20-án tartott üléséből e tárgyban a következő munkálatot terjeszti be: Olvastatott az akadémiai szék 1895 június 18-án tartott ülésének 5. sz. jegyzőkönyvi pontja, melyben a sárospataki főiskola theologiai tanárainak a theologiai tanárok nyugdíjintézetére vonatkozó javaslatát pártolólólag terjeszti igazgató-tanács elé. E javaslat egész terjedelmében így hangzik:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

A N.-Kaposton tartott gyűlésen, e gyűlés jegyzőkönyvének 22-ik pontjában méltóztatott kegyesen megújítani azt a korábbi határozatát (sárospataki gyűlés jegyzőkönyvének 10. p.), a mely szerint a theol. tanárokat az állam által elfogadott tanárokéval egyenlő nyugdíj-jótéteményben kívánja a főtiszt. egyházkerület részesíteni; egyúttal pedig méltóztatott megbízni a theol. tanári kart, hogy az egész nyugdíj-ügy előkészítésére és módozataira nézve javaslatot készítsen s azt a nt. és tek. igazgató-tanács útján a főtiszteletű egyházkerület elé terjeszsze.

Midőn e megbízásnak teljes készséggel és tisztelettel igyekszünk megfelelni, első sorban és önkéntelenül is e kérdés történeti előzményeire gondolunk, mert csak azok tájékoztathatnak a külön theol. tanári nyugdíjintézet oka, indokolása s felekezeti főhatóságunknak erre vonatkozó sajátos célzatai felől, de az előkészítés módozatainak feltalálását is megkönnyithetik.

Köztudomású, hogy a sárospataki főiskola tanári kara a felekezeti tanárok nyugdíjintézetére nézve, annak mindjárt első formalódásakor, határozottan kívánta, hogy abba az összes

intézeti ágak tanárai felvétessenek, tehát a theologiai akadémia tanárai is, a kik a nemzeti közművelődésnek épen olyan számottevő szolgálói, mint a többiek. A nt. és tek. igazgató-tanács, majd pedig a főtiszteletű egyházkerület is osztotta ezt a véleményt, a mely, ha általánossá válhatik, okvetlenül nagyot könnyít az iskola-fentartók sorsán (s.-a.-ujhelyi gyűlés jegyzőkönyvének 26. pontja).

A magas kormány által összehívott értekezletben azonban — nem számítva egyes theol. akadémiák előleges aggodalmait és húzódásait — felekezetünk kiváló képviselői, bizonyos autonomikus szempontok hangoztatása mellett, a szerintünk kedvezően indult ügy fejlődését megakadályozták s tekintélyök egész súlyával kívánták a theol. akadémiák tanárainak az állam által istáptolt nyugdíj-intézetből való kihagyását, tetszősebben mondva, azoknak önállósítását.

A mi főiskolánk előjárósága is meghódolt e felfogásnak, de bizonyosan nem autonomikus féltékenységből, mert hiszen arra korábban is lett volna már alkalmá; nem is azért, hogy könnyebbé tegye az állam-kormány számításait, hanem — minden valószínűség szerint azért, hogy némi kedvezményben részesíthesse a papi pályára mind ritkább számban vállalkozó s a tervezett nyugdíj-intézet által anyagilag is érdekelt theologus ifjakat s talán azoknak tanárait is.

Ha jól fogtuk fel így a történeti előzményeket, akkor sokszoros tisztelettel kell meghajolnunk a főtiszt. előjáróság és egyházkerület vélemény-változtatása előtt, mint a melynek — ha esetleg nagyobb anyagi megterhelhetés mellett is — a theol. akadémiák jövődjére is jó hatása lehet.

Ezek előre bocsátása mellett gyorsan végezhetünk már az egész külön nyugdíj-ügy előkészítésével s a kívánt módokat meghatározásával is.

A főtiszt. egyházkerület a theol. tanárok számára a többi tanárokénak „minden tekintetben megfelelő és hasonló mérvű“ nyugdíj-intézetet igérvén, mély tisztelettel javasoljuk:

1. Méltóztassék az állam-kormány által alkotott nyugdíj-intézeti szabályzatot — egészben véve — a theol. tanárokra nézve is elfogadni s illetőleg átvenni.

2. Méltóztassék azzal szemben kegyesen kimondani, hogy a theologus ifjak az állam által alkotott szabályzat alapján őket terhelendő fizetés alól felmentetnek.

3. Azt a kedvezményt is megállapítani, a melyben a theol.

tanárok részesülhetnének ama szabályzat által reájok róvható kötelezettségekkel szemben.

A tanítványoknak érintett felmentését — a mostani viszonyok között nem látjuk szükségesnek indokolni. Arra hivatkozunk csupán, hogy alap- és papi vizsgálati díjakat eddig nem róttunk reájok, annál kevésbbé terhelhetjük hát őket ezen túl, a mikor — a mutatkozó jelek szerint — legalább egy időre, csak a legszegényebb családok gyermekeire számíthatnak theol. akadémiánk.

A tanárokat érhető kedvezményül bátrak vagyunk felemlíteni az u. n. belépti díjak visszamenőleg számítandó kamatainak elengedését. Ne méltóztassék szerénytelenségnek bélyegezni, ha felemlítjük e pontnál, hogy mi, mint theol. tanárok évek során keresztül nem juthatunk semmiféle mellék-jövedelemhez, míg tisztársaink legnagyobb része, ha fáradságos munkával is, vagy különböző vizsgálatok stb. címén, mégis csak többre viheti és vihette nálunknál. Az a különbség, a mely p. o. egy jogtanárnak szintén csekély mellék-jövedelme és a theol. tanároké között (ide értendők e tekintetben a bölcsészeti tanárok is) mutatkozik, 20—25 év leforgása alatt igen sokkal nagyobb összegre rug, mint a melynek elengedéseért kérelmezünk.

Hogy a szükséges alapokat honnan s hogyan szerezzé össze a főiskola előljárósága s illetőleg ennek felügyelő testülete, annak kutatása s meghatározása nem lehet talán a mi feladatunk. Nehány gondolatunkat azonban erre vonatkozólag is mély tisztelettel ajánljuk a főtiszt. előljáróság figyelmébe.

1. Természetesnek tartjuk, hogy ha az állampénztár bizonyos nagyobb összeggel járul a felekezeti tanárok nyugdíjalapjához; — akkor az egyetemes ev. ref. egyháznak is járúlnia kell valamely megfelelő összeggel a theol. tanárok nyugdíj-intézetéhez. Ha beleegyezett a theol. akadémiák külön szakításába, nem teheti, hogy ne gondoskodjék azok külön megélhetésének előmozdításáról. A segélyezés forrása nem lehet más, mint az államsegély, a melynek felemelése most már egygyel több címen sürgethető és sürgetendő.

2. A nyugdíj-alaphoz hozzájárul a kerület, mint felügyelő hatóság, a maga által önként megajánlandó összeggel, s esetleg — a szükséghez képest — gyűjtést rendel az alap javára.

3. A főiskola pénztára fizeti minden tanár után az állami szabályzatban megállapított évi illetéket, a mint az már a főiskola költségvetésében is előirányozva van.

4. Pótolja az alapot a felmentett növendékek évi illetőségeivel.

5. Növekedhetik az alap kegyes alapítványok által, a melynek már vannak is (Schwarc stb.). És

6. a Vay-Mocsáry-alapítványból, a mely — mint 3-dik pontjából látszik — ezt a célt is szolgálni kívánja.

Az egész nyugdíj-ügy minden részletét felölelő számítások elvégzésére a főiskola gazdasági választmányát tartjuk hivatottnak és illetékesnek.

Ezekben van szerencsénk e fontos ügyben véleményes javaslatunkat mély tisztelettel felterjeszteni, maradván a főtiszteletű egyházkerületnek.

Sárospatak, 1895. június 18.

alázatos szolgálai

a sárospataki főiskola theol.

akadémiájának tanárai

s azok nevében

Radácsi György,

ez évi szakelnök.

Igazgató-tanács a theologiai tanári karnak a nyugdíj-intézetre vonatkozó munkálatát alapúl s általánosságban elfogadván, a theologiai nyugdíj-alap rendezése és szervezése végett a következő intézkedéseket ajánlja a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésnek. Mondja ki a főtiszt. egyházkerületi közgyűlés, hogy miután a theol. tanárok számára a többi tanárokéval minden tekintetben megfelelő nyugdíj-intézetet állít, az állam-kormány által alkotott nyugdíj-szabályzatot a theol. tanárokra is elfogadja. De ugyancsak ebből kifolyólag a theologus ifjakat is kötelezi a 6—6 frt nyugdíj-járulék befizetésére s felmentvényt csakis kelőleg indokolt esetben s úgy ad az egyes ifjaknak, hogy az azokért járó díjat a főiskolai pénztár a nyugdíj-alap javára befizeti; valamint fentartandónak véli az országos nyugdíj-szabályzatot a theologiai tanárok által teljesítendő fizetésre nézve is. A theologiai nyugdíj-alap megalkotására nézve javasolja igazgató-tanácsnak, hogy folyó év szeptember 1-től megalakúltnak tekintvén a theologiai tanárok nyugdíj-intézetét: 1) a

theologiai tanárokért folyó 1895. év szeptember 1-től kezdve fizesse be a főiskolai pénztár a nyugdíj-alapba az ő fizetésök után már kiszámított évi járulékot, valamint a theol. tanulóktól is szedje be a köteles 6—6 frtot; 2) írjon fel a főtiszt. egyházkerület a konventhez, hogy a majdan nyerendő állam-segélyből évenként bizonyos összeget szavazzon meg a nyugdíj-alap részére; 3) maga a főtiszt. egyházkerület is évenként egy meghatározott összeggel járuljon az életbeléptetett nyugdíj-alaphoz s annak emelése végett szólítsa fel egyházkerületünk tehetősebb tagjait is az adakozásra. A Vay-Mocsáry-alapot igazgató-tanácsunk még most azért nem kívánja a jelzett célra igénybe venni, mert, nem lévén még semmiféle nyugdíj-alapunk, annak a nem várt és nem óhajtott nyugdíjazás esetén kellene kisegítőül szolgálnia. A mi végtére a nyugdíj-szabályzat megállapítását illeti, azzal igazgató-tanácsunk a theol. tanári kart és a gazdasági választmányt bízta meg.

E munkálatot egyházkerületünk, nagy fontosságánál fogva hozzászólás végett az egyházmegyékhez teszi át s majd azok véleményének beérkezése után tesz a theologiai tanárok nyugdíjazásainak ügyében végleges intézkedést.

14. Tavaszi közgyűlésünk az abauji egyházmegyének amaz indítványát, hogy az egyházlátogatás ideje a téli hónapokról májusra tétesse át, véleményadás végett az egyházmegyékhez küldte le, a melyek nyilatkozataikat jelen gyűlésünkre be is terjesztették.

Az egyházmegyék többsége oda nyilatkozik, hogy mind a különböző természetű és célú pénzeknek idejekorán való beszedése és rendeltetési helyére való juttatása, mind az egyházközségi számadások kellő időben való elkészítése és lezárása, mind a gazdálkodási szempontok, melyek úgy a presbitereknek, mint az egyházlátogató küldöttségeknek kevésbé engednek a tavaszi, mint a téli hónapokban látogatásra való szabad időt, egyaránt ellene mondanak annak, hogy az abauji egyházmegye indítványa elfogadtassék s az egyházlátogatások télről májusra

tétesse át: egyházkerületünk kimondja, hogy az eddigi gyakorlatot kívánja — az egyházmegyeek többségének véleményével összhangzóan — továbbra is fentartani.

15. A felső-zempléni egyházmegye 1895 augusztus 29-én Zemplénben tartott közgyűléséből indítványképen terjeszti be, hogy miután ev. ref. egyházunk közelebbről pedig tiszáninneri egyházkerületünk a hamisítatlan szabadelvűségnek mindenkor zászlóvivője, a hazafias kötelességeknek hűséges teljesítője, a tanítók anyagi és társadalmi érdekeinek készséges istápolója volt, nyújtson segítő kezet most is az egyházpolitikai törvények keresztülvitelében egyebek közt az által is, hogy bocsásson alkalmas és szükséges munkaerőket az állam rendelkezésére s előbbi intézkedésünk megváltoztatásával engedje meg, hogy a hatósága alatt álló ev. ref. tanítók állami anyakönyvvezetőkül alkalmazhatók legyenek.

Egyházkerületünk sem a törvény életbeléptetésének útjába akadályokat gördíteni, sem tanítóit egy tagadhatatlanul tiszta jövedelmi forrástól elzárni nem akarván, bár előbbi intézkedését nem elfogúltságból, de szintén igen komoly okok figyelembe vételével tette meg; a helyzet alakulása folytán most, a midőn látja, hogy némely vidéken és körülmények között nemcsak megengedhető, de kívánatos is, hogy a felekezetünkhöz tartozó tanítók az állami anyakönyvek vezetésével megbízassanak: eltekint előbbi intézkedésétől és a felső-zempléni indítványt elfogadva, a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület tanítóit feljogosítja az anyakönyvvezetői megbízatás elfogadására.

16. A „Protestáns Sajtó“ címen megindult hirlapi vállalat szerkesztője, Péntek Ferencz, az egyházkerület erkölcsi és anyagi támogatását kéri lapja részére.

Egyházkerületünk a kérelmet tudomásul veszi, annak anyagi támogatására azonban alappal nem rendelkezik.

17. Az egyházkerületi időszaki tanács beterjeszti 1895 július 17-én tartott ülésében hozott ítéletét, melylyel az alsó-

borsodi egyházmegye időszaki tanácsának Simon János mezőkeresztési lelkészsze való megerősítésére vonatkozó ítéletét helybenhagyja.

Tudomásúl vétetik.

18. A Baldácsi-alapítvány felügyelő bizottsága megküldötte 1895 június hó 5-én, Budapesten tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét, melyben egyebek közt tudatja, hogy a folyó évre mutatkozó bevételi többletből a rendes osztalékon kívül, az egyes egyházkerületek még 500 forint rendkívüli osztalékban fognak részesülni.

Örvendetes tudomásúl vétetik.

19 Az alsó-borsodi egyházmegye a folyó évre a Szondy-Kenessey-alapítvány jótéteményében való részesítésre a heőbábai egyházat ajánlja.

A heőbábai egyháznak a nevezett alapítvány kamata az 1895-ik évre megadatik.

20. Az alsó-zempléni egyházmegye jelenti, hogy Kónya András eddigi főjegyzőt tanácsbíróvá, az ő helyére pedig Komjáthy Gábor eddigi papi aljegyzőt főjegyzővé választotta meg. Tudomásúl vétetik.

21. Az alsó-borsodi egyházmegye jelenti, hogy Papszász Lajost és Mikuleczky Istvánt világi tanácsbíróvá, Szalóczy Pált pedig papi aljegyzővé választotta meg.

Tudomásúl vétetik.

22. A felső-zempléni egyházmegye jelenti, hogy Nemes Lajos tanfelügyelőt, Izsák Jánost és Lónyay Gábort világi, Hajzer Endrét pedig papi tanácsbíróvá választotta meg.

Tudomásúl vétetik.

23. A felső-zempléni egyházmegye 1895 augusztus 29-én Zemplénben tartott közgyűléséből a kebelbeli tanítóknak ama kérelmét terjeszti föl, hogy egyházkerületünk a konvent útján eszközölje ki a nagymélt. minisztériumnál a tanítóknak a törvényhatósági útagól való felmentését.

Miután a konvent ez ügyben — hasonló felterjesztések alkalmából — már határozott s a minisztériumtól nyert felvilágosítások után ki-

mondotta, hogy a tanítók, valamint a lelkészek is, a törvényhatósági útdó fizetése alól fel nem oldozhatók: egyházkerületünk feleslegesnek tartja a konvent újból való megkeresését.

24. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a homonnai missiói egyháznak azt a kérelmét, hogy a főt. egyházkerület tegyen lépéseket nevezett egyházban az ev. ref. és ág. hitv. ev. hívek egyesülésének keresztúlvitelére, mert e nem régen alakúlt gyülekezet csak az egyesülés által nyert megerősödés folytán tartható fenn továbbra is.

Egyházkerületünknek az egyesülés ellen nemcsak kifogása nincs, hanem a maga részéről is melegen óhajtja. Utasítja azért a homonnai egyház előljáróságát, hogy kérelmét teljesen felszerelve s ahoz már a multban tett egyesülési kísérletek okmányait is csatolva, a felső-zempléni egyházmegye útján jövő tavaszi közgyűlésünk elé újból terjessze be.

25. Olvastatott a főiskolai igazgató-tanács 1895 szeptember 6. és 7. napjain Sárospatakon tartott ülésének néhai Mudrány András hagyatéki ügyére vonatkozó 15. jegyzőkönyvi pontja. E szerint Mudrány András hagyatéki ügyében a tárgyalás folyó évi július 18-án megtartatván, az oldalörökösök a végrendelet ellen kifogást emeltek, magukat perre útasíttatni kérték s előterjesztették követeléseik jogcímét is; de egyszersmind a következő egyességi ajánlatot tették: adjon a főiskola és a szabolcsi egyház a közakarattal felbecsülendő hagyatéki vagyonból egy-egy ágnak 15%-ot; a Recsky ág a 15%-ba a végrendelet értelmében kapott értékeket beszámítja; az egyesség megkötése esetén a rokonok felmentik az egyházat is, a főiskolát is a végrendelet kötelező feltételeitől. Az igazgató-tanács ennek az egyességi ajánlatnak elfogadását nem ajánlja, mivel az oldalörökösök követelésének semmiféle jögalapja nincsen.

Ezen ügygyel kapcsolatban olvastatott ugyancsak az igazgató-tanács 1895 szeptember 17-én tartott ülésének 3. jegyzőkönyvi pontja, mely szerint Ragályi Gedeonné, szül. Mudrány Czecczília, Schwartz Leitner Hugóné, szül. Recski Vilma és Recski László az iránt folyamodnak a főt. egyházkerületi köz-

gyűléshez, hogy részökre a néhai Mudrány András hagyatékából 15°/_o adassék ki.

Az igazgató-tanács néhai Mudrány András oldal-örökösei által a hagyatéki tárgyalásnál előszóval tett s ezúttal kérelem alakjában előterjesztett egyességi ajánlatra vonatkozólag ragaszkodik szeptember 6-iki ülésében elfoglalt álláspontjához s ebből kiindulva folyamodók kérelmének elutasítását javasolja.

Egyházkerületünk az igazgató-tanácsnak ezen jelentését tudomásul veszi és mindkét üléséből kelt javaslatát a maga részéről is elfogadja s Mudrány András oldal-örököseinek egyességi ajánlatát elutasítja.

26. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon ülésének 16-ik számú jegyzőkönyvi pontjában javaslatot terjeszt be Mihályi Györgyné szül. Vattay Veronika, néhai Mudrány András nevelt leányának folyamodványára vonatkozólag. Mihályiné ugyanis az iránt folyamodik a főt. egyházkerületi közgyűléshez, hogy részére Mudrány András hagyatékából, a főiskolának jutott végrendeleti örökrészből, saját örökrészenek kiegészítése végett a méltányosság által megszabott összeg adományoztassék. Az igazgató-tanács kifejezi ugyan abbeli határozott véleményét, hogy Mihályinét — mint azt különben folyamodványában ő maga is elismeri, — néhai Mudrány András végrendelete értelmében jogilag egyedül az örökhagyó halálakor található ingóságok illetik meg, mindazáltal elmenve a méltányosság legtúlsó határáig, javasolja, hogy a mennyiben Mudrány András végrendelete szerint az örökhagyó birtokában található termények Mihályinének hagyattak s ezen idej termények némi jóakarattal a mult évi munkálkodás eredményének tekinthetők: a folyamodó részére a hagyatékban található következő értékek engedtesenek át, u. m. a Szegi község határában levő részes és feles földek ez idej összes termése és az ottani lucernás ez évi haszna, a keresztúri rétek ez idej széna és sarjú termése, valamint a Kun Mátyás által haszonbérben tartott „Faragó szállás“ nevű rétbirtok haszonbérének juliusi és októberi részlete; azzal a kikötéssel azonban, hogy az itt megnevezett összes függő termés a gazdasági választmány által nyilvános árverés útján, melyre Mihályi Györgyné és a törvényes örökösök képviselői is meghívandók lesznek, értékesíttessék s az ekként befolyt összeg épügy, mint a „Faragó szállás“ nevű rétbirtok után fizetendő két utolsó haszonbér részlet csak abban az esetben

adassék ki Mihályi Györgynének, ha a főiskola a Mudrány András rokonai által ellene esetleg megindítandó pereket megnyeri.

Közgyűlésünk az igazgató-tanácsnak ezen javaslatát is magáévá teszi; s a gazdasági választmányt az árverés megejtésére utasítja s az így befolyt összeg visszatartását rendeli mindaddig, míg a Mudrány András rokonai által esetleg megindítandó per le nem folyik.

27. Ugyanazon igazgató-tanács ugyanazon üléséből beterjeszti Kiss Elek főiskolai tornatanárnak ötödéves korpótléka tárgyában beadott kérvényére vonatkozó véleményét, melyben javasolja, hogy Kiss Elek rendes tanárnak tekintessék az 1879-ik évtől, vagyis attól az időtől kezdve, midőn főiskolánkban tornatanári oklevele alapján, alkalmazást nyert s a tornázás rendes tanításával megbízott s ötödéves korpótléka attól fogva számtassék.

Közgyűlésünk kimondja, hogy Kiss Elek tornatanárt az 1879-ik évtől kezdve tekinti főiskolai rendes tanárnak s ötödéves korpótlékát ettől az időtől számítja. Egyszersmind utasítja a gazdasági választmányt, hogy a folyó év második felétől kezdve, a harmadik korpótlékot tegye részére folyóvá.

28. Az egyházkerületi főleány-növelde igazgatója, a felügyelő bizottság nevében, beterjeszti az 1895/96-ik évi iskolai évre vonatkozó előleges jelentését s bemutatja az intézet költség-előirányzatát, úgyszintén az internátusnak a folyó iskolai évre szóló költségvetését s az internátus növendékeinek névsorát s az általuk fizetett ellátási díj összegének kimutatását.

E szerint az intézet bevétele lesz összesen 7970 frt 50 kr, kiadása 7771 frt 81 kr, fölöslegül mutatkozik 198 frt 69 kr. Az internátus bevétele lesz 8825 frt, kiadása 8820 frt, maradvány 605 frt. Az internátus növendékeinek száma 48. kik közül 37 egyenkint 200 frt, 8 növendék 150 frt, s 3 növendék 75 frt évi ellátási díjat fizet.

A beterjesztett jelentést a közgyűlés tudomásul veszi, az intézet és internátus költség-előirányzatát pedig jóváhagyja és megerősíti.

29. A tornai egyházmegye 1895 augusztus 26-án Tornán tartott közgyűléséből felterjeszti gondnokának Vécsey Józsefnek „a lelkészi hivatalok rendszeresítése s az azzal járó javadalmazási kérdés egységesítése és az egyházi adózási rendszer megváltoztatása tárgyában“ beadott indítványát.

Ezen indítványt egyházkerületünk megvitatás végett átteszi az egyházmegyékhez s a beérkező vélemények elbírálása után hoz e tárgyban legközelebbi tavaszi közgyűlésén érdemleges határozatot.

30. A felső-borsodi egyházmegye 1895 ápril 2—3 napjain Dédesen tartott tavaszi közgyűléséből jóváhagyás végett pártolólág felterjeszti a sajó-kazai egyház, mint eladó s br. Radvánszky Béla, br. Radvánszky Géza, br. Radvánszky Sarolta, mint vevők között kötött adás-vevési szerződést, melynek értelmében a Herke-alapítványhoz tartozó 1745 □ öl szőlő s a lelkészi hivatalt illető 810 □ öl szőlőterület alatti kőszén kiaknázási joga 200 forintért eladatik.

Az itt megnevezett kiaknázási jog eladatását közgyűlésünk megengedi s a beterjesztett adás-vevési szerződésnek a jóváhagyási záradékkal való ellátását elrendeli.

31. Az alsó-borsodi egyházmegye 1895 augusztus 29-én Miskolcon tartott közgyűléséből megerősítés végett pártolólág felterjeszti az ároktői egyház, mint eladó s Petrák Dániel, ugyanottani lakos, mint vevő közt létrejött adás-vételi szerződést, mely szerint az ároktői 178. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt belsőség 175 frt vételárért eladatik.

Ezen belsőség eladását egyházkerületünk a maga részéről is megengedi s a bemutatott adás-vételi szerződést a jóváhagyási záradékkal ellátni határozza.

32. Ugyanazon egyházmegye ugyanabból a közgyűléséből megerősítés végett pártolólág felterjeszti a ládházai egyházközség, mint eladó s Fekete János és Posta Katalin sajtóhidvégi lakosok, mint vevők között még 1868 december 10-én létrejött adás-vételi szerződést, mely szerint nevezett egyházközségnek a nyéki 179. sz. telekjegyzőkönyvben 294 helyrajzi

szám alatt foglalt 788 □ öl területű s jóformán értéket veszített szőlőterülete eladatik

Nevezett ingatlan eladását közgyűlésünk megengedi, s a bemutatott adás-vételi szerződésre a jóváhagyási záradékot rávezetni határozza.

33 Az alsó-zempléni egyházmegye 1895 augusztus 20-án Sárospatakon tartott közgyűléséből megerősítés végett pártolólág felterjeszti az alsó-bereckii egyházközség, mint vevő s Olcsváry Sándor ugyanottani lakos, mint eladó közt kötött adás-vételi szerződést, mely szerint nevezett egyház az alsó-berecki-i 24. számú telekkönyvben foglalt 425 □ öl területű belseiséget 170 forintért megvásárolja.

Az adás-vételi szerződést közgyűlésünk a vevő egyház részéről jóváhagyja s megerősíti s a jóváhagyási végzés rávezetését elrendeli.

34. Ugyanazon egyházmegye ugyanabból a közgyűléséből azt a felterjesztést teszi, hogy a hogykai egyházban 24 év óta fennálló s.-lelkész-tanításág megszüntetésével, nevezett egyház a sárospataki anyaegyházhoz affiliáltassék, miután az egyházmegye elé beterjesztett lelkészi díjlevél valódi érteke csak 468 frt 03 kr-ra tehető; arra pedig semmi kilátás nincs, hogy akár az egyházat fentartó 13 gazda a mostaninál nagyobb terhet vállaljon magára, akár maga az egyház rövid idő alatt oly tőke-vagyonhoz jusson, melyből az önálló lelkészi hivatalt fentarthassa.

Miután e jegyzőkönyvi felterjesztéshez semmifele okmány csatolva nincs, egyházkerületünk azzal a meghagyással teszi azt vissza az alsó-zempléni egyházmegyéhez, hogy a szükséges csatolmányokkal, mindenekelőtt pedig a hogykai gyülekezetnek az affiliáltatásra vonatkozó közgyűlési határozatával felszerelve jövő tavaszi közgyűlésünkre újból terjeszse be.

35. A görgői egyház még 1892-ben folyamodván tőke-segélyért, a mélt. konvent ugyanazon év május 23—27. napjain tartott üléseinek 42. sz. határozatával kimondotta, hogy „a görgői egyház kérelme a rendes útra utasíttatik.” Ezt a határozatot a folyamodó egyház úgy értelmezte, hogy a konventnél tőke-segélyezésre előjegyeztetett. Mivel azonban 1892

óta — egyházuk mellőzésével — más és pedig olyan egyházak is részesültek tőke-segélyben, melyek később „utasítottak a rendes útra“, kérelmeket ismét megújítják s azt a tornai egyházmegye 1895. évi augusztus 26-án Tornán tartott gyűléséből a legmelegebb ajánlat kíséretében terjeszti fel egyházkerületünkre s általa a mélt. konvent legközelebbi ülése elé.

Miután a görgői egyház egyedüli jövedelem forrásának, szőlőjének elpusztulásával a legégetőbb szükségekkel küzd s másrésről a tőke-segély nyerhetés minden feltételének teljesítésére magát kötelezte: egyházkerületi közgyűlésünk a legmelegebben és leghathatósabban ajánlja e meglátogatott egyház kérelmét, kedvező elintézés végett a főt. és mélt. konvent jóindulatába és kiváló figyelmébe.

36. Az ungi egyházmegye 1895 szeptember 3-án P.-Helmecczen tartott közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a botfalvai egyház azon kérelmét. hogy a tanítói díjlevél 2-ik pontjában jelzett 2 vekás belsőség eladhatása — nagyobb jövedelem elérhetése céljából — nevezett egyháznak engedtessek meg.

A jelzett földterület eladása a botfalvai egyháznak megengedtetik, azzal a meghagyással, hogy az adás-vételi szerződést, megerősítés végett, annak idején az egyházkerületnek is mutassa be.

37. Ugyanazon egyházmegye ugyanabból a gyűléséből jelenti, hogy a botfalvai leányegyház presbitériumának belenyugvásával, a botfalvai tanító arra kötelezte magát, hogy úgy a tarnóczi anyaegyházban, mint az eör-darnai és konczházai fiókegyházakban 1 forint stóla- és a fuvardijért jövőre a temetéseknel segédkezni fog.

Egyházkerületi közgyűlésünk a botfalvai presbitériumnak és az ungi egyházmegyének belenyugvásával létrejött ezen megállapodást a maga részéről is tudomásul veszi és jóváhagyja.

38. Olvastatott a kolozsvári ev. ref. kollégium előljároságának felhívó szózata, melyben új és célszerű tantermek, téli-nyári testgyakorló csarnok építése s olcsó, közös étkezés létesítése céljából a nagy közönség áldozatkészségéhez folyamodik s segítséget kér mindazoktól, kik a köznek javait szívükön viselik.

Közgyűlésünk a kolozsvári ev. ref. kollégium előljáráóságának ezen felhívó szózatát a legmelegebben ajánlja tiszáninnen ev. ref. híveink figyelmébe és áldozatkész pártfogásába.

39. Az ungvári, nagy-dobronyi és csomonyai egyházak az iránt kérelmeznek, hogy 2150 frt, illetőleg 200—200 frt névértékű regálekártalanítási kötményezett kötvényüket forgalom-képes kötvénnyel cserélhessék ki.

Az ungi egyházmegye ajánlata folytán a nagy-dobronyi és csomonyai egyház becsatolt folyamodványa a pénzügyminiszteriumhoz felterjesztetik, az ungvári egyház előljáráósága pedig utasítatik, hogy kellően felszerelt s ugyanőcsak a pénzügyminiszteriumhoz intézett kérvényét — a kicserélés eszközlése végett — püspöki hivatalunkhoz adja be.

40 Karla Gábor radványi lelkész-tanító, Kerekes Gábor csenyétei, Kertész Lajos sz.-i.-baksai tanító s özvegy Ajtai Györgyné csarodai lakos, kinek férje, mint tanító, az abauji egyházmegyében szolgált, nehéz helyzetökre való hivatkozással, segedelemért esedeznek.

Egyházkerületünk minden évben kiszolgáltatja az egyházmegyéknek a segélyezésre szolgáló pénzosztalékot, épen azért, hogy az egyházmegyék legközvetlenebbül ismervén a kebelbeli folyamodók helyzetét és szükségait, azokat méltányos segítségben részesíthessék. Ugyanazért az itt megnevezett folyamodókat kérelmekkel az illetékes egyházmegyékhez utasítja.

41 Szalóczy Pál tizza-valki lelkész árvíz-okozta káraitra hivatkozva a hollandi tárból segedelmet kér. Tatár Mihály csenyétei lelkész — csekély, alig 300 frtot tevő jövedelme okán — a hollandi tárt illető 12 frt tőketartozásának elengedését; Reho János, hét hónap óta súlyos beteg sajó-kazai lelkész 65 forint egyházkerületi tartozásának elengedését; Barna Gyula s.-ivánkai lelkész pedig azt kéri, hogy a nyugalmazott lelkésznek általa kiszolgáltatandó évi 200 forint további fizetése alól őt az egyházkerület mentse fel, illetőleg fizesse meg az összeget valamely pénztárból helyette a nyugalmazott lelkésznek.

Ezen kérvények — elintézés végett — áttétetnek az egyházkerület pénzügyi választmányához.

42. Fodor József nagy-rozvágyi tanító az iránt kérelmez, hogy a papi özvegy árvtárba általa 53 éven keresztül befizetett összeg neki kamataival együtt visszatéríttessék.

Hasonlóan a pénzügyi választmányhoz tétetik át.

43. Az ungi egyházmegye jelenti, hogy Kövér Miklós, sárospataki gymnasiumi növendék, Kövér Miklós volt palágyi lelkésznek kiskorú fia, az 1895-ik évre járó özvegy-árvtári és szűkösi tári jogos illetékét meg nem kapta. Ugyanazért az 1896-ik évben részére két évi járulék szolgáltatandó ki.

Ugyancsak a pénzügyi választmányhoz tétetik.

44. Az ungi egyházmegye 1895 szeptember 3-án P.-Helmezen tartott gyűléséből ajánlólag terjeszti föl a pályini egyház folyamodványát, melyben építkezési célokra 2000 frt kölcsönt kér az egyházkerulettől.

E folyamodvány hasonlóan a pénzügyi választmányhoz utasíttatik.

45. A felső-borsodi egyházmegye jelenti, hogy Kiss Sándor balajti tanító az 1894. évi szeptember 16-án Kaposon tartott egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 34. sz. határozatában kívánt vizsgát a hit- és erkölcsstanból s annak módszer-tanából, úgyszintén az egyházi énekből s annak tanítási módszeréből letette.

Helyeslő tudomásul szolgál.

46. A tornai egyházmegye folyó évi augusztus 26-án Tornán tartott közgyűléséből jelenti, hogy Katona Lászlót világi tanácsbíróvá választotta meg.

Tudomásul vétetik.

47. Az egyes egyházmegyék a következő lelkészi és tanítói változásokat jelentették be :

a) Az abauji egyházmegyében a pusztá-falusi egyházba lelkészül Demjén István hívatott és erősített meg.

Ráski Mihály a szesztai egyházba, Rozgonyi János alpari tanító Gibártra, Szombati István korláti tanító Alpárra, Pogo-

riski Pál szászfai tanító Kérbe, Menyhért István szinai tanító Telkibányára, Markovics Árpád a telkibányai államsegélyes állásra, Fehérváry Miklós f.-dobszai tanító Baktára tanítókul megválasztattak s megerősítették.

b) Az alsó-borsodi egyházmegyében Simon János hevesi lelkész M.-Keresztesre, Szabó Bertalan miskolci segéd-lelkész meghívás útján Heő-Papiba lelkészekül megválasztattak s megerősítették.

Szőledi János f.-nyéki tanító S.-Kereszturba, Nagy Kálmán cserépfalusi tanító T.-Valkra, Filep Ilona tanítónő M.-Csáthra és Szathmári Ferencz Hevesre tanítókul megválasztattak s megerősítették.

c) A felső-borsodi egyházmegyében Bartha Mihály d.-horváti lelkész S.-Vámosra, Bodnár István f.-kelecsényi lelkész meghívás útján D.-Horvátira lelkészekül megválasztattak s megerősítették.

Kelemen János Kondóra, Szabó István Tapolcsányba, Ország Balázs Nekézsenybe, Ruzskay Pál Nyomárra, id. Csabay Ferencz F.-Barcikára tanítókul megválasztattak s megerősítették.

d) A felső-zempléni egyházmegyében Botka Bertalan s.-a.-ujhelyi s.-lelkész Miglészre, Péter Mihály kis-azari h.-lelkész ugyanoda rendes lelkészül — meghívás útján — megválasztattak és megerősítették.

e) Az ungi egyházmegyében Kis Árpád III. osztályt végzett képezdei növendék a pallói előkönyörgő-tanítói állomásra megválasztatott s ideiglenesen megerősítettetett.

Mindezen választások és változások tudomásul vétetnek és megerősítetnek.

48. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium 1895 július 19-ről 37,834. sz. a. arról értesíti püspöki hivatalunkat, hogy a szerencsi ev. ref. templom javítási költségeire 100 forintot utalványozott.

49. Ugyanazon minisztérium 1895 május 25-ikéről 25,714. sz. a. ő cs. és apost. kir. felsége 100 forint kegyadományát a szőlőskői ev. ref. egyház részére megküldi.

E kegyadományok hálás köszönettel fogadtatnak.

50. Ugyanazon minisztérium 1895 május 29-én kelt 27,626. sz. leiratában tudatja, hogy a palágyi ev. ref. templom javítási költségeire, a már utalványozott 250 forinton felül segílyt nem engedélyezhet.

51. Ugyanazon miniszterium 1895 július 7-ről 34,551. sz. a. az iránt kéri felvilágosítani a lelkészeket, hogy a népfölkelésre kötelezettek halotti bizonyítványait s egyéb segédokmányokat díjmentesen, hivatalból kötelesek kiállítani épen úgy, mint azt egyéb katonai ügyekre nézve a törvény elrendeli.

52. Ugyanazon miniszterium 1895. évi augusztus 24-én 39,633. sz. a. rendeli, hogy a lelkészek az általok vezetett anyakönyvek másod példányait folyó évi szeptember hó utolsó napján zárják le s október első felében az illetékes törvényhatóságoknak szolgáltatassák be.

53. Ugyanazon minisztérium folyó évi augusztus 24-én 45,731. sz. a. kelt megkeresésével kéri a lelkészeket oda utasítani, hogy a házassági hirdetéseket szeptember utolsó napjáig eszközöljék.

54. Ugyanazon minisztérium 1895 május 21-ről 12,670. sz. a. kelt leiratával középiskolai segély-egyesületek és segélyalapok létesítését sürgeti.

55. Ugyanazon minisztérium tudatja, hogy alantas közegeit utasította, hogy sürgős és vagyoni felelősséggel járó ügyekben jelentéseiket színes papiroson terjeszszék fel.

56. Ugyanazon minisztérium 37,732. sz. a. megküldi az ezredéves országos kiállítás testgyakorlati részének terv-vázlatát.

57. Ugyanazon minisztérium több rendbeli leiratával tudatja, hogy a budapesti Fekete J.-féle hat osztályú gimnáziumnak, a szilágy-somlyói r. kath. algimnáziumnak, a rákospalotai Wágner M.-féle tanintézetnek, a Rőser J.-féle budapesti négy osztályú gimnáziumnak, az érsek-újvári r. kath. gimnázium öt osztályának, a soproni Lähne-féle intézet hetedik osztályának, a karczagi ev. ref. gimnázium 5-ik osztályának s az eгри reáliskola 5-ik osztályának a nyilvánossági jogot megadta.

Mindezen miniszteri leíratok annak idejében elintézve s körözve lévén, most egyszerűen tudomásul vétetnek.

58. Olvastatott a főiskolai igazgató-tanács 1895 szeptember 6—7 napjain Sárospatakon tartott ülésének 11. sz. jegyzőkönyvi pontja, mely a következő: Olvastatott a főiskolai tanári karnak a tanári nyugdíj-intézet fölszámolására vonatkozó előterjesztése s ezzel kapcsolatban a főiskola kötelékébe már nem tartozó több nyugdíjintézeti tagnak a tervezetre vonatkozó felszólalása. A tervezet szerint a nyugdíj-intézet mindazon tagjai, kik az állami nyugdíj-intézet kötelékébe átlépve, a mi intézetünkkel szemben kénytelenek nyugdíj-igényeikről lemondani, az intézet 1895 február 24-én tartott közgyűlése által elfogadott kulcs alkalmazásával olyan végkielégítésben részesülnének, mely az általuk eszközölt befizetésekkel arányban áll s körülbelől fedezi azt az összeget, melylyel az állami nyugdíj kötelékébe átléphetnek, ugyanilyen kielégítésben részesülnének a tényleg működő theologiai tanárok és kilépő kültagok is. Amennyiben az intézetnek 1894. év végén 74,419 frt 17 kr volt az alaptőkéje, ha ebből az említett kulcs szerinti végkielégítések főösszege 21,680 frt 20 kr levonatik, a nyugdíj-intézeti alaptőke 52,735 frt 97 kr marad, melyet az intézet örök tulajdonúl a sárospataki főiskolának adna át bizonyos feltételek mellett. stb. — Igazgató-tanácsunk tekintetbe véve azt a körülményt, hogy a nyugdíj-intézet tagjainak egymáshoz, valamint az intézethez való viszonya tisztán magánjogi kérdés, mely mint ilyen az egyházi közigazgatás útján meg nem oldható, úgy azoknak, kik az állami nyugdíj-intézet kötelékébe átlépnek, mint a nyugdíj-intézet többi tagjainak mimódon leendő kielégítésébe sem maga nem kíván beleavatkozni, sem a főtiszt. egyházkerület beavatkozását nem tartja szükségesnek és célszerűnek, épen azért ama tagok felszólalását sem veheti tárgyalás alá, kik a felszámolásnak a tervezetben megállapított módját magukra nézve sérelmesnek vagy aggályosnak tartják. A mennyiben pedig addig, míg az intézet minden tagja ki nem elégítettik, vagy míg ki nem nyilatkoztatja, hogy a kielégítésnek vele szemben alkalmazandó módjába belenyugszik: a főiskola az intézet felajánlott alaptőkéjének elfogadása felett nem határozhat, már csak azért sem, mert mindaddig, míg egész bizonyossággal nem állapítható meg, hogy a főiskola részéről örök tulajdonjoggal átveendő tőkéből az intézet által javasolt feltételek a főiskola megterhelhetése

nélkül teljesíthetők-e vagy sem: ennél fogva igazgató-tanácsunk utasítandónak véli a tanári nyugdíj-intézetet, hogy haladéktalanul számoljon le minden egyes tagjával s ennek megtörténtét az illetők nyugtájával vagy nyilatkozatával igazolja; a kikkel pedig a leszámolás nem sikerülne, azoknak követelésére nézve a jogigazgató írásbeli véleményét kérje ki a tekintetben, hogy van-e követelésöknek jogi alapja, s ha igen: mily terhet von maga után követelésüknek esetleges teljesítése. Ha mindez megtörtént, akkor fogja igazgató-tanácsunk a főt. egyházkerülettel véleményét közölni arra nézve, hogy a nyugdíj-intézet tőkéjét a megszabott föltételek mellett a főiskola átveheti-e vagy sem. Addig is azonban, míg erre nézve a főtiszt egyházkerületi közgyűlés határozná: a nyugdíj-intézet fölhatalmazandó, hogy alaptőkéjéből tagjainak bocsássa rendelkezésükre a szükséges összegeket, melyekkel az időközben működését megkezdendő állami nyugdíj-intézet irányában kötelezettségeiknek eleget tehetnek. Igazgató-tanácsunk jelen határozatát jóváhagyás végett a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel.

Az igazgató-tanács ezen felterjesztése tudomásul vétetik és intézkedése jóváhagyatik.

Ezen nyugdíj-ügygyel kapcsolatban felemlítettvén, hogy az országos tanári nyugdíj-intézet, bár annak felállítását már az 1894. évi XXVII. t.-c. biztosította, mindekkorig nincsen életbe léptetve, így tanáraink, sem saját nyugdíj-intézeteikkel leszámolni nem tudnak, mert az új intézet kötelékébe még nem vétettek fel, sem a tanintézetek fentartói nincsenek tájékozva a felől, hogy mikor, mennyiben és mimódon fizetik majd a reájok kivetendő illetékeket, így ezen bizonytalan helyzet tanintézeteinknek előnyére semmi esetre nem szolgál: egyházkerületi közgyűlésünk tisztelettel kéri fel azért a konventet, hogy ezen jótékony intézet életbeléptetésére nézve a vallás-és közoktatásügyi minisztériumhoz felterjesztést tenni méltóztassék.

59. Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 36 sz. határozatával fegyelmi vizsgálat alá vonás terhe alatt utasította az ungvári egyház presbiteriumát, hogy a tanító részére már korábban egyházhatóságilag megítélt Diószeghyné-féle házjövedelmet fizesse ki. Erre vonatkozólag az ungi egyházmegye beterjeszti az ungvári

vári egyház presbiteriumának 1895 május 26-án hozott azon határozatát, mely szerint „tekintettel arra, hogy a Diószeghy Dánielné végakaratóban foglalt rendelkezésre nézve az egyházhatósági ítéletek által sincsen lelkiismeretében megnyugtatta; tekintettel arra a meggyőződésére, hogy a főt. egyházkerület ily nagyfontosságú és lelkiismeretbe vágó ügyben még sem akarhatja elzárni az egyházat az esetleg igénybe veendő polgári bírósági ítéletmondástól; tekintettel arra, hogy a főgondnok által a közigazgatási bizottsághoz a végrehajtás ellen intézett és a presbiterium által helyeselt és elfogadott felebbezés az egyházra nézve volt kedvező; tekintettel arra, hogy a tanítót személyes pótlék címén a hagyatékból megítélt járandóságnál magasabb összeggel már régibb idő óta javadalmazza; tekintettel arra, hogy a tanítónak most már két oldalról fizetendő összegek az egyház pénzügyi egyensúlyát teljesen megingatnák; tekintettel végül még ama reménységére is, hogy magának a főt. egyházkerületnek más meggyőződésre való jutását sem tekinti végképen kizártnak és lehetetlennek: kénytelen megállani eddigi nézetei mellett és fájdalmas szívvel bár, de önmegadással várja a főt. egyházkerület további intézkedéseit.

Minthogy az ungvári egyház határozottan a felsőbb egyházi hatóságok jogerős ítéletének végrehajtása ellen való makacs ellenszegülést tanúsít: egyházkerületi közgyűlésünk utasítja az ungi egyházmegyét, hogy határozatunkat fogantossítsa és a fegyelmi eljárást az ungvári egyház presbiteriuma ellen azonnal indítsa meg.

Minthogy pedig úgy ezen ügyben, mint más ezekhez hasonlóknak is előfordult, hogy a közigazgatási bizottság a helyett, hogy a jogerős ítélet végrehajtásánál a törvény világos utasítása szerint segédkezet nyújtott volna, az illető egyházi tartozások és kötelezettségek minőségének elbírálásába bocsátkozott és megtagadta az egyházi hatóságok határozatainak érvényesítését: elnöklő püspök úr felkérte, hogy a konvent útján legyen szíves a belügyminisztériumnál az ilyen eljárás ellen panaszt emelni és egyházi törvényeinknek a világi hatóság általi elismerését és adandó esetekben segédkezését kieszközölni.

kolci ev. ref. főgimnázium államsegélyezése ügyében a vallás- és közoktatásügyi minisztérium utasítása szerint szövegezett szerződése és azon kérése, hogy ezen, a főgimnázium jövőjét biztosító szerződés végleges megkötés céljából a konventhez terjesztessék fel és engedjék meg, hogy a 80.000 forint építési államsegély mellett szerződésileg is biztosított új építkezés előmunkálatai megtétethessenek.

Egyházkerületi közgyűlésünk a miskolci egyház kérését teljesíti és főgimnáziumának az állammal kötendő szerződését végleges megkötés céljából öt példányban a konventhez ezennel ajánlólag felterjeszti.

A szerződésben biztosított új építkezés ügyére nézve is megengedi, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által elfogadott tervvázlat alapján a részleges terveket az egyházi előljárásság kidolgoztathassa és az új főgimnáziumi épület helyéül a jelenleg püspöki lakásul szolgáló harmadik lelkészi lakás telkét felhasználhassa: azonban megkívánja, hogy az ezen építkezés által elvett harmadik lelkészi lakás helyett alkalmas, a célnak és a felhasznált lelkészlak értékének megfelelő épület és telek szerzéséről gondoskodják és ezen ügyet végleges helybenhagyás céljából az egyházmegyei hatóság útján közgyűlésünkhöz annak idején terjeszse fel.

61. Ugyancsak a miskolci ev. ref. egyház jelenti, hogy folyó évi tavaszi közgyűlésünk 110. sz. határozatával felhívattván arra, hogy az államsegély-szerződés megkötése alkalmával a főgimnáziumi vallásstanári állást lehetőleg rendszereztesse: ezen felhívásnak azonnal engedelmeskedett, a mennyiben már a folyó iskolai évre rendszereztesse a gimnáziumi vallásstanári állást és ezen állásra Csik Dániel lelkészi képesítéssel bíró püspöki titkárt választotta meg 800 forint fizetéssel, mely az államsegély-szerződés megkötése után 1200 fortra fog felemeltetni.

Egyházkerületi közgyűlésünk a miskolci ev. ref. egyház ezen intézkedését helyeslő tudomásul veszi.

62. A sárospataki főiskola közigazgatója jelenti, hogy az akadémiai tanfolyamokra az 1895—96. évre 31 hittanhallgató és 80 joghallgató iratkozott be. A sárospataki főgimnázium igazgatója jelenti, hogy a gimnáziumba 442 rendes és 14 magántanuló, a progimnáziumba 26, összesen 482 tanuló iratkozott be. A miskolci főgimnázium igazgatója jelenti, hogy a gimnáziumba a jelen évre eddig 388 rendes és 5 magántanuló iratkozott be.

Tudomásúl vétetett.

63. A szinpetrii egyház lelkészi, a pusztá-falusi egyház lelkészi, az eszenyi tanítói, a botfalvai leány-egyház tanítói, a teresztenci leány-egyház tanítói, a nekézsenyi tanítói, a poroszlói tanítónői, a baktai tanítói, az alpár-újfalusi tanítói díjlevelek az egyházmegyék által megerősítés végett 3—3 példányban ajánlólag felterjesztettek.

Mindezen díjlevelek az egyházmegyék ajánlatára megerősítetnek, egy példányuk a levéltár részére visszatartatik, két példányuk további rendelkezésre az esperesi hivatalokhoz visszaküldetni határoztatik.

64. Vadászy Pál sajó-szentpéteri lelkész, felső-borsodi esperes a javadalmazásához egyrészben tartozó szent-péteri vizimalom átalakítási költségeiből a reá eső $\frac{1}{6}$ részt, azaz 883 frt 32 krt sajátjából kifizetvén, kéri, hogy ezen összeg 20 évi egyenlő törlesztési részletben a lelkészi díjlevél terhéül arra reávezetessék, hogy ha a lelkész az alatt elhalna, a halálozás idejétől a 20 év leteltéig eső részletek hivatal-utódja által az ő jogutódjának téríttessenek vissza.

Közgyűlésünk, mivel az ügynek ily módon való lebonyolításába úgy az egyház presbiteriuma és közgyűlése, mint a felső-borsodi egyházmegye beleegyezett: ezennel megengedi, hogy a 883 frt 32 kr összeg 20 évi egyenlő részletben való törlesztési kötelezettsége, az esetleges visszatérítés kötelezettségével együtt a sajó-szentpéteri lelkészi díjlevélre reávezetessék.

65. Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 102. sz. határozatával az országos lelkészi özvegy és árva gyámintézetnek alapszabálytervezetét oly utasítással küldötte meg az egyházmegyéknek,

hogy észrevételeiket ezen őszi közgyűlésünk előtt mindenestre adják be. Az egyházmegyék ezen észrevételei a következőkben foglalhatók össze:

1. Az alapszabály-tervezetet általánosságban minden egyházmegye örömmel fogadja el, a részletekre nézve azonban közóhajtást képez, hogy a 3. §-ban a kötelezett tagok közé a rendszeresített állomásokon levő vallástanárok is felvétessenek.

2. Az 5. §. azon szigorú intézkedése, „hogy segélyre igényt nem tarthat azon lelkész özvegye és árvája, kinek néhai férje, illetőleg atyja állásából jogerős ítélettel elmozdított“ oly módon volna megváltoztatandó, hogy „a bíróság jogerős ítéletével elmozdított lelkész neje és gyermeke özvegynek és árvának tekintetik és az ilyenkor megillető segélyben részesítetik.“

3. A 6. §. teljesen átalakítandó lenne úgy, hogy az öt éven belől elhalt lelkészek családja, neje és gyermekei is részesíttessenek segélyben és ez okból a számbavehető anyagi erőhöz képest állapíttassék meg egyenlő segély valamennyi özvegyre és árvára nézve azon kikötéssel, hogy ha a lelkész öt évi szolgálatának betöltése előtt hal meg, annak családja tartozik a belépési díjakat és a még hiányzó tagsági díjakat az elhalt lelkész fizetése után 5 évről teljesen befizetni, illetőleg megengedni, hogy évi segélyéből a még hiányzó tagsági díj a segélyezés első évében levonassék.

4. A 16. §. a) alpontjára nézve óhajtandó, hogy a fiú-árvák 24, a nő-árvák a 20 év betöltéseig segélyeztessenek.

5. A 19. §. a) alpontja, mely rendeli, hogy azon özvegyek, „kik néhai férjökkel ennek 60 éves kora után keltek egybe, állandó segélyre csak akkor jogosultak, ha 5 évig éltek férjökkel házasságban“: szintén megváltoztatandó lenne és megtoldandó azzal, hogy „és 25 évnél nagyobb korkülönbség nincs közöttük“.

6. A 20. §. 1. 2. pontjaira igen fontos, hogy az egész magyarországi ref. egyházban egyenlő kulcs állapíttassék meg, t. i. vagy a kataszteri, vagy a bérleti jövedelem fogadtassék el a földbirtok tiszta jövedelme gyanánt.

7. A 11. §-hoz toldassék, hogy minden segélyre jogosult özvegy és árva nemcsak életben létét, de protestáns voltát is igazolni tartozzék.

8. A végrehajtó bizottság ne három, hanem öt tagból álljon és e bizottságban mind az öt egyházkerület képviselve legyen.

Az egyházmegyék ezen észrevételeit egyházkerületünk is magáévá tevén: azokat a konvent alapszabály-készítő bizottsághoz szíves figyelembe vétel céljából ezennel felterjeszti.

66. Tárgyalás alá vétetett Dókus Gyula, mint az egyházkerület által véleményadásra kiküldött bizottság előadójának, az egyházkerület kebelébe tartozó egyházközségek tulajdonát képező, egyházi és iskolai célokra szolgáló épületek tűzkár elleni tömeges biztosítása iránt az egyházkerület közgyűlése jegyzőkönyvi határozata alapján közzétett nyilvános pályázati felhívásra a „Fonciére“, az „Első magyar általános“, az „Adria“, a „Hazai általános“ és a „Magyar kölcsönös szövetkezet“ tűzbiztosító társulatok által beadott ajánlatok iránt tett következő szóbeli előterjesztése:

„A küldöttség az „országos magyar kölcsönös szövetkezet“ ajánlatát, nemcsak, mert az ajánlatot megfelelőnek nem tartja, hanem azért sem ajánlhatja, mert a tűzkárbiztosítás kezelése egy szövetkezettel való egyezség esetén, egyházi vagyongazdálkodásunkat tekintve, sok nehézségekbe ütköznék. — A „Hazai általános biztosító intézet“ ajánlását azért nem véleményezi elfogadandónak, mert ez díjtételeit az összbiztosításra alapítja, ez pedig nagy és fölösleges terhet róvna az egyházunkra. — A „Fonciére“, az „Első magyar általános“ és az „Adria“ biztosító társulatoknak ajánlatai közt az „Adria“ biztosító intézetét tartja legelőnyösebbnek, mert biztosítási díjjai amazokénál számokban kifejezve körülbelül templomok, imaházak és iskoláknál 86—40—40%, lakházaknál 50—40—29%, mellék- és gazdasági épületeknél 50—40—18%-tel olcsóbbak, az illetékek kevesebbek, az egyházkerület rendelkezésére ajánlott percent engedmények több, mint háromszor oly magas összeget fognak biztosítani. Ezek folytán az „Adria“ biztosító intézet ajánlatát véleményezi a bizottság elfogadandónak és 10 évre a kötelező szerződés megkötését, a dunántúli egyházkerület szerződés pontozataiban foglalt pontozatok szövegezése mellett“.

A mennyiben az ügy és ajánlatok részletes előadása kapcsán elnöklő főgondnok az egyházkerületnek bejelentette, hogy a „Fonciére“ biztosító társulat jelenlevő megbízottja egy utóajánlatot adott be, a melynek az egyházkerület elé való terjesztését kérte, az elnökség által első helyen azon kérdés eldöntése tüzetett ki: kívánja-e a közgyűlés az utóajánlat felolvasását?

A feltett kérdés beható megvitatása után, felállással megejtett szavazással akként döntetett el, hogy a „Fonciére“ biztosító társulat utóajánlata elfogadtatott és felolvasása elhatározott.

67. Olvastatott az előbbi pontban foglalt határozathoz képest a „Fonciére“ biztosító társulat következő ajánlata: „Méltóságos Püspök úr! Hivatkozva mult hó 29-ről kelt beadványunkra, engedje meg Méltóságod, miszerint a körülmények változását megfontolva, pótajánlatot teheünk, azon reményben, miszerint 30 éves kellemes összeköttetésünk folytán a nagytszeteletű egyházkerület leszállított díjaink következtében, hazai intézetünket a verseny társulatokkal szemben megérdemelt előnyben részesíteni fogja. Módosításunk a következő:

1. A „Fonciére“ Pesti biztosító intézet a nagytszeteletű Egyházkerületnek épületeit és belső felszereléseit tűzveszélyességük szerint 3 osztályba sorozza: a) templomok, imaházak és iskolák, falazat minőségre való tekintet nélkül; b) minden kőből vagy téglából épült lakházak; c) minden nem szilárd falazatú épület, mellék és gazdasági épületek, a falazat minőségére való tekintet nélkül. Minden ilyen osztály ismét három osztályra oszlik: I. osztály: réz, bádog, pala, kőpép és cseréptető; II. deszka, papir és zsendely tető; III. nád, gyékény és szalma tető, a díjak minden év december 31-én fizetendők.

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
Réz, bádog, pala, kőpép és cserép	8 kr.	10 kr.	10 kr.
Deszka, zsendely, papirtető	35 „	35 „	40 „
Nád, gyékény, szalma tető	75 „	84 „	90 „

Ezen díjakon felül a kötvény kiállításért még fizettetik 1—10 frtig 30 kr, 10—20 frtig 60 kr, 20—50 frtig 1 frt, 50—100 frtig 1 frt 50 kr, 100 frton felül bármely összegig 2 frt és a rendes bélyeg illeték.

2. A „Fonciére“ Pesti biztosító intézet kötelezi magát *kívánatra* ugyanezen díjak mellett a lelkészek, tanítók, világi tisztviselők és alkalmazottak *magánépületeit és ingóságait*, kivéven ipari épületeket — biztosítani.

3. A „Fonciére“ Pesti biztosító intézet az évenként befolyt tiszta díjösszeg 40%-át az Egyházkerület pénztára szabad rendelkezésére visszaadja.

4. A „Fonciére“ Pesti biztosító intézet a 2-ik pont alá eső szalmás életnemű, takarmány biztosítása után, mely biztosításokat méltányos díjak mellett ígéri megcsinálni, a tiszta díjösszeg 20%-át az Egyházkerületnek visszaadja.

5. A „Fonciére“ Pesti biztosító intézet kötelezi magát az Egyházkerület híveinek (tagjainak) biztosításait méltányos árak, illetve díjak mellett eszközölni. Minden oly biztosításért, melyet az egyház előljárói jelentenek be, abból a kerületnek 15⁰/₀-től, a pénzt beszedő lelkész vagy gondnoknak 5⁰/₀-től enged át.

6. Kárügyekben pedig 30 évi multunkra hivatkozva, a még jelenleg is fennálló szerződésünk szerint kötvény feltételeink az irányadók.

Méltóságos Püspök úr! Habár a végeredmény a lefolyt 30 év alatt veszteséggel záródott, mindamelllett Igazgatóságunk a nagytiszteletű Egyházkerületnek szívesen hozza ezen áldozatot, amint azt különben ilyen hosszú idő alatt a tűzkárok gyors és pontos lebonyolításánál követett eljárásával bebizonyítani igyekezett. Ezek után ismételten arra kérjük Méltóságos Püspök urat, miszerint kegyeskedjék pótajánlatunkat szíves figyelmébe venni s kedvező biztosítási feltételeink mellett bennünket előnyben részesíteni és a nagytiszteletű Egyházkerület biztosításait újabb 10 évre nekünk megszavazni ne terheltesék. Kiváló tisztelettel: a „Fonciére“ Pesti Biztosító Intézet miskolci Főügynöksége, Dr. Csáthy, Kiss, mint kereskedelmi meghatalmazottak.“

Azon világos kijelentés mellett, hogy ha a „Fonciére“ biztosító társulat ezen utóajánlata fogadtnak el az egyházkerület által, a dunántúli egyházkerület és az „Adria“ biztosító intézet között 1891. évi okt. 29-én ugyanily tárgyú szerződésnek azon pontjai, a melyek a biztosító intézetre kötelezők, de a tett utóajánlatban bent nem foglaltatnak, másként vannak megtéve, vagy másként értelmezhetőek, a „Fonciére“ biztosító társulattal kötendő szerződésbe ugyanúgy vétessenek be, a többi ajánlatok mellőzésével a „Fonciére“ és „Adria“ biztosító intézetek ajánlatai felett, melyek az utóajánlat folytán egyenlő előnyöket nyujtanak. Beható eszmecsere után a névszerinti szavazás elrendeltetvén a „Fonciére“ biztosító intézet ajánlata elfogadása mellett: Szabó Endre, Kovács Károly, Nagy Pál, Szkárosi Gusztáv, Vattay László, Vadászy Pál, Debreczeni Gábor, Svíngor József, Csizmadia Jenő, Gyarmathy Soma, Tóth Lajos, Gecsei Péter, Szinyei Gerzson, Tóth Dániel, Nagy Ignác, Fekete József, Kovács Béla,

Kállay Miklós, Oláh Péter, Zombori Gedő, Idrányi Ferenc, Kérészi Barna, Debreceni Bertalan, Kun Bertalan = 24-en; az „Adria“ ajánlata mellett: Gyarmathy József, Vécsey József, Kaposi György, Bernáth Dezső, Ragályi Béla, Fejes István, Bernáth Elemér, Sárkány Imre, Keresztúri József, Meczner Béla, Kónya Endre, Kóczán Miklós, Dókus Gyula, Finkey József, Czinke István, Mitrovics Gyula = 16-an szavazván, a „Fonciére“ biztosító intézet ajánlata, a fentebb jelzett szerződés megjelölt pontjaival való kiegészítés mellett, 8 szavazat-többséggel elfogadása elhatározott. A szerződésnek megkötésével, a legközelebbi tavaszi közgyűlésnek teendő jelentés kötelezettsége mellett püspökünk s főgondnokunk elnöklése alatt egy küldöttség bízott meg.

68. Olvastatott a sárospataki főiskola igazgató-tanácsában 1895. évi szeptember hó 17-ik napján felvett jegyzőkönyvnek 2. pontja, a mely szerint a nevezett igazgató-tanács engedélyt kér a györgy-tarlói birtokon szükségesnek mutatkozó belvíz levezető mellék-csatornák és védő árok elkészítésére és az ehez szükséges összegnek a jövő évi költségvetésbe leendő felvételére.

Amennyiben az igazgató-tanács jelentése szerint a haszonbérő által kérelmezett mellék-csatornák és a tanya körüli védő árok elkészítése a Cultur mérnöki hivatal által is szükségesnek s a birtok használhatósága tekintetében előnyösnek találtatott, ez okból közgyűlésünk az igazgató-tanács határozatát jóváhagyja s engedélyt ad arra, hogy a jelzett mellék-árkok és védő csatorna a Cultur mérnöki hivatal által elkészített s illetve elkészítendő terveknek megfelelőleg elkészíttessenek, és az ehez szükséges fedezeti összeg a főiskola 1896. évi költségelőirányzatában felvétessék.

69. Ugyanezen főiskola igazgató-tanácsa, ugyanazon jegyzőkönyvének 4. pontjában jóváhagyás és megerősítésre ajánlja azon adás-vételi szerződést, a mely szerint a sárospataki főiskola tulajdonát képezett, úgynevezett „Magazin“ épület és a hozzá tartozó telek özv. Nagy Lajosnénak, továbbá néhai Nagy

Gábor örökösnek 3750 forint vételárért az állítólag még az 1860-as években megtartott magán árverés alapján eladatik.

Közgyűlésünk a beterjesztett adás-vételi szerződésben foglalt jogügyletet jóváhagyja és megerősíti s felhatalmazza a Méltóságos Püspök urat, hogy azt a jóváhagyási záradékkal elláthassa. Egyidejűleg utasítja a főiskolai gazdasági választmányt, miszerint derítse ki azon körülményt, hogy megfelel-e a valóságnak vevőknek azon állítása, miként a vételárnak 400 forintot tevő része az eladott belsőség egyrészének kisa-játítási árából tényleg fedezve lett, s a kifejlendőről tegyen jelentést.

70. Tárgyalás alá vétetett a Kopré Ferencz elhalálózása folytán megüresedett tiszalúci ev. ref. lelkészi hivatal 1895. évi jövedelme tekintetébeni határozat-hozatal, a mely ügyben az alsó-zempléni egyházmegye azon irányban tett felterjesztést, hogy az 1895-iki csonka év jövedelmének a szűkösi pénztárt illető része egészben az elhalt nőtestvérének engedtessek át, a tiszalúci egyház előljárósága pedig az iránt kérvényez, hogy ezen jövedelem az egyházi épületek javítási költségeire az egyháznak adományoztassék.

Ambár a fennálló egyházi törvények és szabályok értelmében a tiszalúci lelkészi jövedelem az elhalt lelkész nőtestvérét mi részben sem illeti, mindazonáltal közgyűlésünk figyelembe veszi az egyházmegye felterjesztésében kiemelt méltányossági szempontokat s ezekre való tekintettel az 1895-iki csonka év lelkészi jövedelmének az egyházkerületi szűkösi pénztárt illető fele részéből két-harmadrésznek a szegény sorsban levő Kopré Terézia, férjezett Svetzka Sámuelné részére leendő kiszolgáltatását kivételesen megengedi; ellenben a fél jövedelem egyharmad részének a szűkösi pénztárba leendő beszolgáltatását rendeli.

Mindezekből folyólag és mert a tiszalúci egyház vagyoni helyzete az egyházi előljáróság által előterjesztett kérelmet különben sem indokolja, az egyházi előljáróság által ugyanezen

csonka év jövedelmének építési célokra leendő átengedése iránti kérelmét elutasítja.

71. Az elnökség előterjesztése és indítványa folytán : felhatalmaztatik az Egyházkerület elnöksége, hogy az egyházi közalapból segílyt kérő folyamodványok tárgyalása céljából folyó évi november havában Miskolcra rendkívüli közgyűlést hívjon össze.

72. Ragályi Béla felső-borsodi egyházmegyei gondnok indítványa folytán:

elhatározza közgyűlésünk, hogy az Egyházkerület kötelekébe tartozó lelkészek és segédlelkészek minősítési táblázata az eddigi szokástól eltérőleg jövőben nem tavasszal, hanem az őszi közgyűlés által állapíttassék meg.

73. Az igazgató-tanács folyó évi szeptember hó 6—7. napjain tartott ülésének 4. sz. jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy szükségessé vállván a főiskolai gazdasági választmányi elnökségnek újabb 6 évre leendő betöltése, erre megválasztás végett, eddigi szolgálatának elismerése mellett, Nagy Gusztáv tanárt ajánlja.

Egyházkerületünk Nagy Gusztáv tanárt, gazdasági választmányi elnökül újabb hat évre egyhangulag megválasztja.

74. Az egyházkerületi pénzügyi választmányban két hely betöltése vállván szükségessé:

arra Vadászy Pál esperes és Mikuleczky István választattak meg.

75. Meczner József egyházkerületi világi tanácsbíró, az abauji egyházmegye gondnokává választatván meg:

Az ily módon megüresedett egyházkerületi világi tanácsbíróságra a szavazat elrendeltetik, a szavazatok beadására jövő évi tavaszi közgyűlésünk ideje tűzetvén ki.

76. Olvastatott Rácz Kálmán nyiregyházai segédlelkész folyamodványa, a melyben előadván, hogy ő 1893 junius 29-én,

a bécsi theologiai fakultástól, szabályszerűen theologiai licenciatust nyervén, kéri, hogy abból a célból, hogy theologiai magántanári képesítettségét senki kétségbe ne vehesse, egyházkerületünk az ő theologiai licenciatus címét és jogát hazailag is érvényesítse s részére ily módon a magántanári pótló-bizonyítványt állítsa ki.

Egyházkerületünk az eddig még közöttünk elő nem fordúlt kérdésben nem érzi magát jogosnak határozni, hanem Rácz Kálmán folyamodványát, elvi eldöntés végett, a konvethoz terjeszti fel.

77. Olvastatott a tornai egyházmegye folyó évi augusztus hó 26-án Tornán tartott közgyűlésének 50. sz. jegyzőkönyvi felterjesztése, a melyben az államsegélyből a sárospataki főiskola és az egyházkerületi leánynevelő-intézet részére eddig adott segélynek, más alapból leendő kiutalványozását kéri.

Minthogy a szóban forgó célokra más alap nincs, egyházkerületünk a tornai egyházmegye óhajtásának nem tehet eleget.

78. Olvastatott a sárospataki cv. ref. egyház presbitériumának felírata, a melyben hálás köszönetét fejezi ki, az egyházkerület által, az egyház templomának javítására adott nagyobb mérvű kegyes adományáért.

Tudomásúl vétetik.

79. A sárospataki főiskolai igazgató-tanács, folyó évi szeptember hó 6—7. napjain tartott üléseinek 12. számú jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy az illető tanári karral egyetértve, a jelen iskolai évben a gimnáziumi II-ik osztály számára Bartal latin nyelvtanát, a III. osztály számára Simonyi nyelvtanát, az V. osztály számára, az eddig használt Ribáry-Mangold-féle középkor története helyett Varga Ottó művét, a VI. osztály számára a Névy-félé Rhetorikát és Zsoldos Benő magyarázó jegyzeteit Sallustiushoz, a VIII. osztály számára a Scholtz-féle politikai földrajz helyett Varga Ottó politikai földrajzát kívánja tankönyvvül használni.

Helyeslőleg vétetik tudomásul.

80. Az alsó-zempléni egyházmegye ajánlólag terjeszti fel

a visi egyháznak, egyházkerületünkben könyöradomány gyűjtés engedélyezése végett benyújtott kérelmét.

A visi egyház előjárósága utasíttatik, hogy előbb kérjen engedélyt az egyházkerületünk területén levő megyék, illetékes alispánaitól s azt, hasonló ajánlás céljából, mutassa be püspöki hivatalunknak.

81. Az ónodi, sályi, d.-horváthi egyházak, a borsodi közigazgatási bizottság által iskoláiknak a szükséghez képest való sürgős berendezésére szólíttatván fel, a nevezett egyházak beadták erre vonatkozó, a helyzetet feltüntető jelentésüket.

Főtisztelendő püspök úr kéretik fel, hogy azok alapján feleljen meg a borsodi közigazgatási bizottságnak egyházkerületünkhöz intézett felhívására.

82. Az abauji egyházmegye jelenti, hogy a nyiri-i, eddig III. osztályú egyház IV. osztályúvá szállíttatott alá.

Tudomásul vétetik s az egyházak osztályzatának sorozatában ekképen igazíttatik ki.

83. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium, folyó évi július 25-én 28,738. szám alatt kelt leírátában a fogyatékos érzékűek oktatása céljaira teendő adakozásra és kegyes alapítványok tételére hívja fel az ország lakosait.

A felhívás egyházkerületünk tagjainak buzgóságába és áldozatkészségébe ajánltatik.

84. Az abauji egyházmegye jelenti, hogy egyházmegyei gondnokká Meczner József, eddigi egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbírót választotta meg.

Egyházkerületünk szíves örömmel üdvözli a megválasztott egyházmegyei gondnokot új hivatalában, mint a mely megtiszteltetés méltán megérdemelt elismerés azon buzgóság és áldozatkészség iránt, a melyet egyházi életünk ügyei iránt eddig is oly sok irányban tanusított s a midőn munkásságára istennek minden áldását kívánja, meg van győződve a felől, hogy kipróbált erejét és fáradhatatlan buzgóságát továbbra is egyházunknak fogja áldozni.

85. Olvastatott az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság folyó évi szeptember hó 16-án tartott ülésének betérjesztett jegyzőkönyve.

Ennek 2. számú pontjában a tanügyi bizottság tagjainak, az üléseken való szorgalmasabb megjelenését sürgetvén:

ennek alkalmából felhívja egyházkerületünk a tanügyi bizottságot, hogy készítsen az egyetemes tanügyi bizottság egész szervezetét, munkássági körét s ezekkel összekötetésben a tagok teendőit is felölelő és részletesen, meghatározó újabb szervezeti javaslatot s amennyiben lehetséges, azt átnézés és megerősítés végett terjessze fel legközelebbi tavaszi közgyűlésünkre.

86. Ugyanazon tanügyi bizottság ugyanazon jegyzőkönyvének 4. számú pontjában, utasíttatni kéri az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökeit, hogy az E. mintájú táblázat rovatait pontosan kitöltve, összegezzék s az így elkészített táblázatot, jegyzőkönyv kíséretében küldjék be minden év legkésőbb augusztus 15-ig az egyházkerületi tanügyi bizottság előadójához.

Az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökei felhivatnak, hogy az E. mintájú táblázatot az itt kifejezett kivánalomnak megfelelőleg állítsák ki s azt minden év augusztus 15-ig küldjék be az egyházkerületi tanügyi bizottság előadójához.

87. Ugyanazon tanügyi bizottság ugyanazon jegyzőkönyvének 5. és 6. pontjaiban kifejezett kívánságához képest:

megújítja egyházkerületünk azon, már több ízben hozott határozatát, hogy a lelkészek, az ismétlő iskolások vallásos oktatását kötelesek szorgalmasan végezni s azt a vasárnapi délutáni isteni tisztelet után is célszerűen végezhetik; minthogy pedig az ismétlő iskolások tanításáért a tanítóknak bizonyos, a törvény által is megszabott díj fizetendő, annak rendes kiszolgáltatását, az egyház előjárói az illető helyen mindenkor szorgalmazzák.

88. Ugyanazon tanügyi bizottság ugyanazon jegyzőköny-

vének 7. számú pontjában azt jelentvén, hogy a faiskolák sok helyen még mindig rendezetlen állapotban vannak :

Ennek alkalmából egyházkerületünk utasítja a tanítókat, hogy ott, a hol alkalmas faiskola helyiség van, a faiskola rendezését multhatatlannul eszközöljék, ha szükséges, még a polgári hatóság közbejöttével is.

89. Ugyanazon tanügyi bizottság ugyanazon jegyzőkönyvének 9. számú pontjában indítványozza, hogy az 1889-ben megállapított utasítás és az azóta hozott határozatok egy füzetbe szedessenek össze és a körlátogatóknak, így összefoglalva adassanak, miheztartás végett, a kezükbe.

Ezen rendszabályoknak összeállításával és nyomda alá való adásával az egyházkerületi tanügyi bizottság előadója bizatik meg.

90. Ugyanazon tanügyi bizottság ugyanazon ülésének 10. számú jegyzőkönyvi pontjában, az E. mintájú iskolai táblázat javítását tartván szükségesnek :

Felhívatik a tanügyi bizottság, hogy a javításra nézve terjeszsen javaslatot egyházkerületünk elé.

91. Ugyanazon tanügyi bizottság ugyanazon jegyzőkönyvének 11. sz. pontjában elhatározatni kéri, hogy a tankönyvek összeírására szolgáló táblázatot a körlátogatók tapasztalatok alapján kitöltve, annak eredményéről, az egyházmegyének intézkedés végett, jelentést tenni tartozzanak és csak azután küldessenek be az irodalmi kör elnökéhez.

Egyházkerületünk e tárgyban már régebben határozott s itt ismételve megújítja azon határozatát, hogy a tankönyvek összeírására szolgáló táblázatok, a tanügyi bizottság most előadott kivánsága szerint állíttassanak ki s úgy küldessenek be az irodalmi kör elnökségéhez.

92. A tanügyi bizottság jegyzőkönyvének itt nem említett s intézkedést nem igénylő többi pontjai :
tudomásul vétetnek.

93. Alkalmilag ez ügyekkel összekötötésben, indítványoztatván, hogy a tanügyi bizottság előadójának, fáradságos munkájáért bizonyos tiszteletdíj adassék.

Ez ügy felett egyházkerületünk akkor fog határozni, a midőn a tanügyi bizottság új szervezetének szabályai vétetnek majd tárgyalás alá.

94. A sárospataki főiskolai igazgató-tanács folyó évi szeptember hó 17. napján tartott ülésének 5. számú jegyzőkönyvi pontjában, pártolólág terjeszti fel a sárospataki főiskolai hittanhallgatók azon kérvényét, a melyben kérik, hogy a theologiai tanárok nyugdíj-intézete javára rájuk kirótt hat forintnyi évi járúlék fizetése alól mentessenek fel. Tekintve azonban azt, hogy a főiskola a hittanhallgatókkal szemben már eddig is a legnagyobb áldozatkészséget tanúsította, kéri az igazgató-tanács, hogy a hittanhallgatóknak így elengedett összeget a theologiai tanárok nyugdíj-intézete javára, évenkint az egyházkerület a hollandi tárból fizesse be.

Egyházkerületünk a hittanhallgatókat a szóban forgó összeg fizetése alól felmenti s a megfelelő összeget évenkint a hollandi tárból fogja kifizetni a theol. tanári nyugdíj-intézet részére.

95. Ugyanazon igazgató-tanács folyó évi junius hó 20 és 27. napjain tartott üléseinek 28. sz. jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy Warga Lajos, főiskolai hittanár ez évben töltötte be 25 éves tanári működését s őt ez alkalomból, a tanári karral együtt jegyzőkönyvileg is üdvözölte.

Egyházkerületünk örömmel üdvözli maga részéről is Warga Lajos, theologiai tanárt 25 éves tanári működésének évforduló alkalmából. És a midőn szíves elismerését fejezi ki úgy a tanszéken kifejtett fáradhatatlan buzgóságáért és lelkes odaadásaért, mint nagy értékű és szélesebb körben is ismeretes irodalmi működéseért, a melyek együttesen emelték főiskolánk jóhírnevét és közművelődési jelentőségét: egyszersmind kívánja, hogy a tanügy eme munkását még sokáig tartsa meg a gondviselés főiskolánk javára és annak méltó dicsekedésére.

96. Pásztor Sámuel, főiskolai ének- és zenetanár az iránt

kérelmezvén, hogy az ötödéves korpótlék rá nézve is 100 forintban terjesztessék ki.

Egyházkerületünk folyamodó kérését teljesíti s az ötödéves korpótléket részére is 100 forintban állapítja meg.

97. A felső-zempléni egyházmegye felterjesztett jegyzőkönyvi pontjában kéri, hogy Tudja Mihály, a kinek neve a minősítési sorozatból kimaradt, bizonyítványai és szolgálati évei alapján az első osztályú egyházba pályázhatók közé írasék be.

Tudja Mihály magyar-izsépi lelkész ezennel az első osztályú egyházba pályázhatók közé igtattatik be.

98. Az ózdi, lucskai, sárosi missiói körök lelkészei beterveztették egy évi működésükről szóló jelentésüket, valamint a felső-borsodi egyházmegye, folyó évi szeptember hó 3-án tartott közgyűlése 15. számú jegyzőkönyvi pontját, a melyben kéri, hogy a konvent kéressék fel, hogy az abodi missiói egyház részére állandósíttassék azon 150 forint segély, a mely eddig e célra évenként adatott.

Egyházkerületünk, a midőn a bemutatott jelentéseket a konventhez felterjeszteni határozza, felhívja a többi missiói körök lelkészeit arra, hogy a működésükről szóló jelentéseket haladék nélkül küldjék be püspöki hivatalunkhoz s jövőre tartsák meg egyházkerületünk azon rendeletét, a mely szerint a missiói évi jelentések mindenkor az őszi egyházkerületi gyűlés elé terjeszteni dők, mert az egyházkerület csak így szereshet megnyugtató és kimerítő értesülést az egész missiói ügy egy évi állásáról.

A mi az abodi egyház ügyét illeti, annak azon kérelmét, hogy a 150 frt évi segély részére állandósíttassék, pártolólág terjeszti fel a konventre.

99. Olvastatott Szöllőssy József homonnai lelkésznek kérelme, a melyben kéri, hogy az egyházkerület intézkedjék az iránt, hogy a homonnai állami faipari intézeti ref. növendékek vallás oktatásáért méltányos díjban részesíttessék.

E kérvény akkor lesz figyelembe való vétel végett a konventre felterjesztendő, a midőn az, határozatához képest intézkedni fog a nem felekezetiünkbeli tanintézetekbe járó református növendékek vallás-tanításának lehető díjazásáról.

100. Mindezen jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették.

Bírósági ügyek.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület egyházi bíróságának
Sárospatakon 1895. évi szeptember hó 18-ik napján felvett

JEGYZŐKÖNYVE.

I.

A tiszalúci egyház meghívás útjánai lelkész-választási ügye.

Jelen voltak a bíróság részéről: Kun Bertalan püspök és Kovách Károly, legidősebb egyházmegyei gondnok, mint elnökök, Tóth Dániel, Fejes István, Szabó Endre, Gyarmathy József, Vadászy Pál esperesek, Ragályi Béla gondnok, Idrányi Ferencz, Radácsi György, Kérészy Barna tanácsbírák és Szalay László egyházkerületi világi aljegyző.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint közigazgatósági bíróság, a tiszalúci egyházban megüresedett lelkészi állásnak meghívás útjánai betöltése ügyében az alsó-zempléni egyházmegyei bíróságnak Sárospatakon 1895. évi augusztus 20-ik napján hozott határozatát, úgy a tiszalúci ev. ref. egyház előjáróságának, mint Kenyeressy Árpád megbízott segédlelkésznek írásban benyújtott felebbezése folytán vizsgálat alá vevén, egyhangúlag a következőleg

határozott:

Az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegyei bíróságnak Sárospatakon 1895. évi augusztus hó 20-ik napján hozott azon határozata, mely szerint Kenyeressy Árpád, jelenleg tarcali segédlelkész, a tiszalúci II. osztályú lelkészi állomásra kellő minősítvénynyel nem bírónak, s ebből folyólag ezen egyházba történt meghívása érvénytelennek mondatott ki, törvényes hatáskör és illetőség hiánya miatt megsemmisítettik s a tiszalúci

vitás lelkész-választási ügy első fokban leendő elbírálás céljából az alsó-zempléni egyházmegyei közgyűlés elé utasítatik.

I n d o k o k:

A tiszalúci ev. ref. egyházban elhalálozás folytán megüresedett lelkészi állást az egyházközség meghívás által kívánván betölteni, midőn eme szándékát az esperesnek bejelentette, az esperes által az egyházi törvények 201. §-ának megfelelőleg összehívott bizottság, majd pedig az egyházmegyei bíróság oly értelemben határozott, miszerint a Kenyeressy Árpád segédlelkész részére a püspök úr által kiállított minősítvényi táblázat érvénytelen s hogy nevezett segédlelkész II-od osztályú minősítéssel nem bírván, a tiszalúci II-od osztályú lelkészi állást el nem foglalhatja és arra meghívható nem volt.

Minthogy pedig a Kenyeressy Árpád részére kiállított minősítési táblázat az egyházkerületi közgyűlésnek e tárgyban hozott s érvényesség tekintetében nem kifogásolt határozata alapján lett a püspök úr által jogos hatáskörében kiadva és mert az egyházkerületi határozatok érvényességének felülbírálnak bírói eljárás tárgyát nem képezi, ez okból az alsó-zempléni egyházmegyei bíróságnak illetéktelenül hozott határozatát megsemmisíteni, s ezen ügyet az illetékes közgyűlési útra terelni kellett.

Kelt, mint fent.

Szalay László,

jegyző.

Kun Bertalan,

ev. ref. püspök, bírósági
egyházi elnök.

Kovách Károly,

egyházmegyei gondnok, mint bírósági vil. elnök.

II.

A kis-tárkányi és nagy-tárkányi társegyház vitás ügye.

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök és Kovách Károly egyházmegyei gondnok, mint elnökök, Tóth Dániel, Szabó Endre, Gyarmathy József, Vadászy Pál esperesek, Radácsi György tanácsbíró és Szalay László jegyző.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület törvényszéke, mint közigazgatási bíróság az alsó-zempléni egyházmegyei bíróságnak a kis- és nagy-tárkányi társegyház közötti vitás ügyben Sárospatakon 1895. évi április hó 18-ik napján hozott ítéletét a

a kis-tárkányi egyház tanács által írásban benyújtott felebbezés folytán vizsgálat alá vevén, következőleg

I t é l t :

Az alsó-zempléni egyházmegyei bíróság által Sárospatakon 1895. évi ápril hó 18-ik napján hozott ítélet 4. pontjának részbeni megváltoztatása mellett, egyházkerületi bíróságunk elrendeli, miszerint az egyház fentartásával járó terheket s ezek között a lelkész és tanító használatában levő egyházi földek után járó adó és ártéri költséget is $\frac{2}{3}$ -ad részben a kis-tárkányi, $\frac{1}{3}$ -ad részben pedig a nagy-tárkányi hívek tartoznak viselni, és pedig olyként, hogy a kis-tárkányi egyház tulajdonát képező, a lelkész és tanító által nem használt földek jövedelme és annak adója, úgyszintén a kis-tárkányi hívek által esetleg egyházi célra vállalt közmunkából eredő kereset egyedül a kis-tárkányi egyházat illeti, illetve terheli és abból a nagy-tárkányi egyház sem részt nem követelhet, sem pedig a terhére eső $\frac{1}{3}$ -ad részbeni egyház-fentartási költségnek ezen jövedelemből fedezését nem kívánhatja.

Egyéb részeiben a hivatott egyházmegyei bírósági ítélet megfelelő és helyesnek talált indokai alapján helybenhagyatik és megerősítetik.

I n d o k o k :

Megváltoztatandó volt az I-ső bíróság ítéletének felebbezés által megtámadott 4-ik pontja azért, mivel a tárgyalási iratok kétségtelenül igazolják, hogy a kis-tárkányi egyház, a lelkész és tanító használatában nem levő egyházi földet a nagy-tárkányi hívek minden hozzájárulása nélkül a saját híveinek áldozatkészségéből szerezte és így az osztó igazság elvéből önként következik, hogy ennek jövedelme csakis a kis-tárkányi híveket terhelő $\frac{2}{3}$ -ad részbeni egyház-fentartási költségek fedezésére, nem pedig a nagy-tárkányi hívek előnyére és könnyebbségére fordíttassék.

Ugyanezen elv volt alkalmazandó a kis-tárkányi hívek által az egyház javára vállalni szokott közmunkából eredő esetleges jövedelem tekintetében is, és pedig annál is inkább, mivel az egyházi közterheknek ily módoni fedezése a nagy-tárkányi híveknek hasonló módjában áll és saját igyekezetük gyümölcsét szintén nem kötelesek a kis-tárkányi hívekkel megosztani.

Egyéb intézkedéseiben az I-ső bíróság ítélete felebbezők

által megtámadva nem lévén, de különben is annak rendelkező része helyesen indokoltatván, azt felhozott és helyesnek talált indokai alapján helybenhagyni kellett.

Ezen ítélet a kis- és nagy-tárkányi egyházak küldöttjei előtt elnökileg kihirdettetett.

Kelt mint fent.

Szalay László,

jegyző.

Kun Bertalan,

ev. ref. püspök, bírósági
egyházi elnök.

Kovách Károly,

egyházmegyei gondnok, bírósági vil. elnök.

III.

Időszaki tanács megválasztása.

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök, Kovách Károly egyházmegyei gondnok, elnökök; Tóth Dániel, Gyarmathy József, Szabó Endre, Fejes István, Vadászy Pál esperesek, Meczner Béla, Ragályi Béla gondnokok, Kérészy Barna, Radácsi György, Debreczeni Bertalan tanácsbírák, Szalay László jegyző.

Elnökség által napirendre tűzeten a halasztást nem tűró bírósági ügyek elintézésére hívatott időszaki tanács megalkotása. egyházkerületi bíróságunk a rendes elnökség vezetése alatt működni hívatott időszaki tanács tagjaiul az egyházi törvények 288. §-a értelmében egy évi időtartamra saját kebeléből rendes tagokul Ragályi Béla, Lévy József, Tóth Dániel, Nagy Pál és Vadászy Pált; póttagokul Fejes István, Antalfy László, Vécsey József és Lengyel Sámuel választja meg, az ügyészi teendők végzésével pedig Bizony Ákost bizza meg.

Kelt mint fent.

Szalay László,

jegyző.

Kun Bertalan,

ev. ref. püspök, bírósági
egyházi elnök.

Kovách Károly,

egyházmegyei gondnok, bírósági vil. elnök.

- Jegyzették: *Mitrovics Gyula*, egyházkerületi egyházi főjegyző
az 1—3; 5—11; 73—100. pontokat.
Dr. Kovács Gábor, egyházkerületi világi főjegyző
az 58—65. pontokat.
Czinke István, egyházkerületi egyházi aljegyző
a 4; 12—57. pontokat.
Szalay László, egyházkerületi világi aljegyző a
68—72. és a törvénytészki pontokat.
Dókus Gyula, a 66, 67. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A tagok igazolása.
3. Elmaradt tagok.
4. Részvétirat, József főherceg ő császári és királyi fensége családjához.
5. Egyházkerületi tanácsbíró választás és intézkedés.
6. Dr. Tüdös István theologiai tanárrá választatik.
7. Dr. Bartha Béla eltávozása.
8. Dr. Meczner Sándor jogtanárrá választatik.
9. Az állami felügyelet kiküldötteivel szemben való eljárás.
10. Az árvaügyi rendszabályok beváratnak.
11. A jótéteményes joghallgatókra vonatkozó intézkedés.
12. Mészáros Lajos nyugdíjazása.
13. A theologiai tanárok nyugdíjügye.
14. Az egyházlátogatás ideje az eddigi marad.
15. A tanítók lehetnek anyakönyvvezetők.
16. A „Protestáns Sajtó” kérelme.
17. Simon János megerősítése tudomásul vétetik.
18. A Baldácsi bizottság jelentése.
19. A Szondi Kenessey alapítvány kamata a heő-bábai egyháznak adatik.
20. Választások az alsózempléni egyházmegyében.
21. Ugyanaz az alsóborsodi egyházmegyében.
22. Ugyanaz a felsőzempléni egyházmegyében.
23. Utadó kérdése.
24. A homonnai egyház kérelme.
25. A Mudrány András hagyatéki ügye.
26. Mihályi Györgyné kérvénye.
27. Kiss Elek ötödéves pótléka.
28. A főleánynevelde költségvetése.
29. Vécsey József indítványa a lelkészi hivatalok rendszeresítése stb. ügyében.

30. A sajkókazai egyház adás-vevési ügylete.
31. Az ároktői egyház eladási ügylete.
32. A ládházai egyház eladási ügylete.
33. Az alsóbereckii egyház vételi ügylete.
34. A hotykai egyház kérelme.
35. A görgői egyház tőkesegély ügye.
36. A botfalvai egyház kérelme.
37. Ugyanazon egyház kérvénye.
38. A kolozsvári theol. fakultás segélyre ajánlatik.
39. Az ungvári, nagydobronyi, csomonyai egyházak kérelme
40. Többek kérvénye segélyezés iránt
41. Segélyezési kérvények.
42. Fodor József kérvénye.
43. Kövér Miklós kérvénye.
44. A pólyáni egyház folyamodása.
45. Kun Sándor tanító vizsgálja a vallástánból.
46. Katona László tanácsbíróvá választatása bejelentetik.
47. Az egyházmegyékben történt lelkész és tanító választások.
- 48—57. Különböző már elintézett miniszteri leíratok.
58. Tanári nyugdíj-intézet felszámolási ügye.
59. Az ungvári egyház fegyelmi ügye.
60. A miskolci főgimnáziumi építkezés.
61. Csik Dániel vallástánárrá történt választása bejelentetik.
62. A sárospataki főiskola és miskolci gimnázium létszáma.
63. Lelkeszi és tanítói díjlevelek megerősítése.
64. Vadászy Pál esperes kérelme.
65. Az országos lelkészi özvegy-árva-gyámintézet szabályaira tett észrevételek.
- 66—67. Tűzkárbiztosítás újabb megkötése.
68. Intézkedés a györgytarlói csatornázás ügyében.
69. A magazin épülete régibb eladási ügye.
70. A tiszalúci egyház kérvénye.
71. Rendkívüli gyűlés tartása domesztikai ügyben.
72. A lelkész minősítési táblázat ezentúl az őszi egyházkerületi gyűlésen fog évenként megállapíttatni.
73. Nagy Gusztáv gazdasági választmányi elnöknek újra megválasztatik.
74. Pénzügyi választmányi tagok választatnak.
75. Egyházkerületi tanácsbíróvá szavazás rendeltetik el.
76. Rácz Kálmán kérvénye.
77. A tornai egyházmegye felterjesztése államsegély ügyben.
78. A sárospataki egyház köszönete.

79. Tankönyvek a sárospataki gimnáziumban.
80. A vési egyház kérvénye.
81. Az ónodi, sályi, d. horváthi iskolai ügy.
82. A nyíri egyház a IV. osztályba soroztatik.
83. A fogyatékos érzékiiek intézetének pártfogása ajánltatik.
84. Meczner József egyházmegyei gondnokká történt választása bejelentetik.
85. Az egyházkerületi tanügyi bizottság új szervezete.
86. Intézkedés az E mintájú tabellák kiállításáról.
87. Az ismétlő iskolák vallásos oktatása.
88. A faiskolák rendezése
89. Iskolalátogatásra vonatkozó rendeletek összegyűjtendők.
90. E. minta javítása.
91. A tankönyvek összeírása.
92. A tanügyi bizottság egyéb jelentései tudomásul vétetnek.
93. A tanügyi bizottság előadójának díjazására vonatkozó indítvány.
94. A hittanhallgatók kérvénye a theol. tanári nyugdíjra fizetendő illeték elengedéséért.
95. Warga Lajos, 25 éves tanársága alkalmából üdvözöltetik.
96. Pásztor Sámuel ötödéves pótléka.
97. Tudja Mihály a képesítési névsorba beiktattatik.
98. Missiói jelentések.
99. Szöllőssy József kérvénye.
100. A jegyzőkönyv hitelesítése.
Bírósági ügyek.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely jegyzőkönyvi pontok mely bizottságokat, testületeket vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegye** 31.
- Alsózempléni esperes** 34, 70.
- Ároktői egyház** 31.
- Botfalva** 36, 37.
- Bartha Béla dr.** 7.
- Bereczki** 33.
- Esperesek** 5, 13, 14, 15, 29, 40, 75, 86, 91.
- Fejes István** 10.
- Felsőzempléni egyházmegye** 23.
- Főiskolai akadémiai igazgató** 11.
- Főiskolai tanárikar** 58.
- Főiskolai igazgató tanács** 68.
- Főiskolai gazdasági választmány** 69.
- Görgői egyház** 35.
- Heó-bába** 19.
- Homonna** 24.
- Hotyka** 34.
- Idrányi Ferenc** 89.
- Kiss Elek** 27.
- Ládháza** 32.
- Lelkészeket** 38, 83, 87.
- Meczner József** 84.
- Meczner Sándor** 8.
- Miklós Ödön** 5.
- Mihályi Györgyné** 26.
- Miskolci egyház** 60, 61.
- Mikuleczky István** 74.
- Missiói lelkészek** 98.
- Nagy Gusztáv** 73.
- Nagy Ignác** 5.

Nagy Pál, esperes 85, 90.

Pásztor Sámuel 96.

Pénzügyi választmány 41, 42, 43, 44.

Püspöki hivatal 9, 39, 58, 59, 65, 66, 67, 69, 71, 72,
76, 81, 94, 98, 99.

Rácz Kálmán 76.

Révész Kálmán 5.

Sajókaza 30.

Szóllóssy József 99,

Tanítók 15, 88.

Tisza-Lúc 70.

Tornai egyházmegye 12, 77.

Tudja Mihály 97.

Tüdős István dr. 6.

Ungi esperes 59.

Ungvári egyház 59.

Vadászy Pál, esperes 64, 74.

Vísi egyház 80.

Warga Lajos 95.

A TISZÁNINNENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1895 NOVEMBER 19. NAPJÁN

MISKOLCON TARTOTT RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZÖKÖNYVE.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1895. nov. 19-ikén
Miskolczon tartott rendkívüli közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1895. november 19-én
Miskolczon rendkívüli közgyűlést tartott, Kun Bertalan püspök
és Ragályi Béla felső-borsodi egyházmegyei gondnok elnök-
sége mellett.

Jelen voltak: Nagy Pál, Tóth Dániel, Vadászy Pál, Antalfy
László, Fejes István, Szabó Endre, Gyarmathy József, esperesek
és Dr. Kovács Gábor világi főjegyző.

1. Elnöklő püspök úr üdvözölvén a rendkívüli gyűlés meg-
jelent tagjait és társelnökül a világiak közül egyedül jelenlevő
Ragályi Béla felső-borsodi gondnokot felkérvén,
a gyűlést megnyitja.

2. Ragályi Béla a társ-elnöki széket elfoglalja.

3. A csicseri egyháznak megengedvén a folyó év tava-
szán Miskolczon tartott közgyűlésünk, hogy a távolfekvő lel-
készi és tanítói földek helyett könnyebben munkáltatható ily
birtokot vehessen és a vételről szóló adás-vételi szerződéseket
annak idején mutassa be: Szabó Endre ungvári esperes és
csicseri lelkész az ezen ügyben kötött szerződéseket a gyűlés
elé terjeszti.

Habár a szerződések az ungi egyházmegye
által nem tárgyalattak: de minthogy a vétellel
késedelmezni nem lehet, elnöklő püspök úr fel-
kérte, hogy azokat jóváhagyási záradékkal
lássa el.

4. Ezután tárgyalás alá vétettek az egyházi közalapból segílyt kérő folyamodványok.

I. Kértek az egyházak és pedig:

1. Az abaúji egyházmegyéből	17 egyház	5639 frtot
2. Az alsó-borsodi	4 "	1407 "
3. Az alsó-zempléni	8 "	2816 "
4. A felső-borsodi	4 "	1190 "
5. A felső-zempléni	8 "	3125 "
6. A gömöri	11 "	3585 "
7. A tornai	6 "	1950 "
8. Az ungi	5 "	2250 "
<hr/>		
Összesen	63 egyház	21,962 frtot.

II. Kértek a lelkészek és pedig:

1. Az abaúji egyházmegyéből	10 lelkész	1480 frtot.
2. Az alsó-borsodi	2 "	450 "
3. Az alsó-zempléni	6 "	1100 "
4. A felső-borsodi	6 "	1150 "
5. A felső-zempléni	12 "	2300 "
6. A gömöri	5 "	850 "
7. A tornai	4 "	650 "
8. Az ungi	5 "	700 "
<hr/>		
Összesen	50 lelkész	8680 frtot.

III. Ajánltattak az egyházmegyék által.

1. Az abaúji egyházmegyéből	14 egyház	2350 frtra.
2. Az alsó-borsodi	4 "	1207 "
3. Az alsó-zempléni	8 "	2050 "
4. A felső-borsodi	4 "	600 "
5. A felső-zempléni	8 "	1750 "
6. A gömöri	11 "	1800 "
7. A tornai	6 "	1950 "
8. Az ungi	5 "	1200 "
<hr/>		
Összesen	58 egyház	12,907 frtra.

IV. Ajánltattak az egyházmegyék által.

1. Az abaúji egyházmegyéből	10 lelkész	1050 frtra.
2. Az alsó-borsodi	2 "	300 "
<hr/>		
Átvitel	12 lelkész	1350 frtra.

Áthozat	12 lelkész	1350 frtra.
3. Az a.-zempléni e. megyéből	6	1000
4. A felső-borsodi	6	650
5. A felső-zempléni	12	1150
6. A gömöri	5	500
7. A tornai	4	600
8. Az ungi	5	600
Összesen	50 lelkész	6050 frtra.

A folyamodók kérvényei egyenkint tárgyalás alá vétetvén, a következő határozatok hozattak:

1. Abauji egyházmegye.

1. *Biste.* Templomépítési célra 100 frt segélyre ajánltatik.
2. *Felső- és Alsó-Czécze.* Lelkészlakása rendbehozására 100 forintra.
3. *Felső-Csáj.* Templomépítési célra 200 frtra.
4. *Csenyété.* Építkezésből származott adósságai törlesztésére 100 frtra.
5. *Devecser.* Egyházi adósságai törlesztésére 200 frtra.
6. *Fuló-Kércs.* Temploma kijavíthatására 100 frtra.
7. *Fony.* Csüre kijavítására nem ajánlható.
8. *Garbócz-Bogdány.* Adósságai törlesztésére 100 frtra.
9. *A.-Hutka.* Iskolaépítési céljára 100 frtra.
10. *Kajata.* Temploma helyreállítására 100 frtra.
11. *Nádasd.* Más folyamodókra tekintettel most nem ajánltatik.
12. *Nyíri.* Adósságai törlesztésére 100 frtra.
13. *N.-Bózsva.* Költségvetés hiánya miatt nem ajánlható.
14. *Pamlény.* Más folyamodókra való tekintetből most nem ajánltatik.
15. *Pálháza.* Iskola épülete rendbehozására 100 frtra.
16. *H.-Petri.* Temploma javítására 100 frtra.
17. *Szeszta.* Költségvetés hiánya miatt nem ajánltatik.

2. Alsó-borsodi egyházmegye.

1. *Dorogma.* Adósságai törlesztésére 100 frtra ajánltatik.
2. *Maklár.* Egyházi épületei kijavítására 200 frtra.
3. *Mályi.* Tanítói lak kiépítésére 100 frtra.
4. *Zsércz.* Építkezésből származott adósságai törlesztésére 300 frtra ajánltatik.

3. Alsó-zempléni egyházmegye.

1. *H.-Mád.* Adósságainak törlesztésére 100 frtra ajánltatik.
2. *Karcsa.* Műtörténelmi becsü temploma helyreállítására 150 frtra ajánltatik.
3. *B.-Oluszi.* Egyházi épületei javítására 100 frtra.
4. *Ond.* Adósságai törlesztésére 100 frtra.
5. *N.-Rozvágy.* Lelkészlakása építésére 100 frtra.
6. *Szomotor-Vécs.* Adósságai törlesztésére 100 frtra.
7. *Takta-Kenez.* Költségvetés hiányában nem ajánlható.
8. *Vámos-Ujfalú.* Adósságai törlesztésére 100 frtra ajánltatik.

4. Felső-borsodi egyházmegye.

1. *Berente* Iskolája javítása céljából 150 frtra ajánltatik.
2. *Hegymeg.* Temploma és egyházi épületei jobb karba helyezése céljából 250 frtra.
3. *R.-Szend.* Lelkészlaka javítására 100 frtra.
4. *F.-Barczika.* Más folyamodókra tekintettel most nem ajánltatik.

5. Felső-zempléni egyházmegye.

1. *Kis-Bári.* Adósságai törlesztésére 300 frtra ajánltatik.
2. *Kis-Ráska.* Adósságai törlesztésére 200 frtra.
3. *Nagy-Kázmér.* Temploma javítására 50 frtra.
4. *Miglész.* Adósságainak törlesztésére 100 frtra.
5. *Magyar-Izsép.* Tőke segínyt élvezvén, nem ajánlható.
6. *Szalók.* Adósságai törlesztésére 100 frtra.
7. *Vásárhely.* Adósságai törlesztésére 400 frtra.
8. *Kis-Toronya.* Temploma javítására 200 frtra ajánltatik.

6. Gömöri egyházmegye.

1. *Bellény.* Temploma javítására 100 frtra ajánltatik.
2. *Berzete.* Lelkészlak és iskola javításra 150 frtra.
3. *Bátka.* Templom-építési célra 300 frtra.
4. *Czakó.* Temploma javítására 150 frtra.
5. *Gicze.* Adóssága törlesztésére 100 frtra.
6. *S.-Keszi.* Más folyamodókra tekintettel jelenleg nem ajánltatik.
7. *Kövecses.* Temploma felszerelésére 100 frtra.

8. *Körösi* leányegyház. Temploma javítására 100 frtra.
9. *Recske*. Temploma javítására 100 frtra.
10. *Szentkirály*. Temploma javítására 100 frtra.
11. *Zsíp*. Tanítói laka építésére 100 frtra.

7. *Tornai egyházmegye.*

1. *Borzova*. Adóssága törlesztésére 200 frtra ajánltatik.
2. *Kánó* Temploma javítására 100 frtra.
3. *Áj*. Templom-építési célra 200 frtra.
4. *T.-Kápolna*. Iskola-építésre 150 frtra.
5. *T.-Ujfalú*. Adósság-törlesztésre 100 frtra.
6. *Zsarnó*. Adósság-törlesztésre 100 frtra ajánltatik.

8. *Ungi egyházmegye.*

1. *Lucska*. Iskola-építésre 100 frtra ajánltatik.
2. *Pályin*. Templom építésre 400 frtra.
3. *Pilágy-Komorócz*. Templom-javításra 300 frtra.
4. *Pinkócz*. Templom- és iskola-javításra 100 frtra.
5. *Viszoka*. Uj iskola-építésre 200 frtra ajánltatik.

Ezekon kívül a felső-borsodi egyházmegye részéről a *rudó-bányai* egyház 4000 frt tőkés-segélyre terjesztetett fel.

A lelkészek kérvényei közül a következők ajánltattak a jelzett összegekkel a segély-osztó bizottság figyelmébe.

1. *Az abauji egyházmegyéből:*

1. *Molnár Pál* kajatai és bistei lelkész 100 frtra.
2. *Kovács István* ab.-baktai lelkész 100 frtra.
3. *Gyurkó Dániel* h.-szentandrásai lelkész 100 frtra.
4. *Kiss József* hejzei lelkész 100 frtra.
5. *Szaniszló Pál* f.-novaji lelkész 100 frtra.
6. *Biró János* kovács-vágási lelkész 100 frtra.
7. *Ujj János* korláti lelkész 100 frtra.
8. *Körössy József* vilyi lelkész 100 frtra.
9. *Szabó Kálmán* h.-szurdoki, 10. *Szobonya István* györkei lelkészek jelenleg nem ajánltattak.

2. *Az alsó-borsodi egyházmegyéből:*

1. *Somodi János* h.-bábai lelkész 100 frtra.
2. *Szalóczy Pál* t.-valki lelkész 200 frtra.

3. Az alsó-zempléni egyházmegyéből:

1. *Szánthay István* berzéki lelkész 100 frtra.
2. *Sallay Sándor* erdő-horvátii lelkész 150 frtra.
3. *Erdélyi József* nagy-kövesdi lelkész 100 frtra.
4. *Nagy Károly* szomotor-vécsi lelkész 100 frtra.
5. *Sohajda János* király-helmeczi lelkész 80 frtra.
6. *Kovács János* vámos-ujfalui lelkész 30 frtra.

4. A felső-borsodi egyházmegyéből:

1. *Horváth János* r.-szendi lelkész 100 frtra.
2. *Demeter János* martonyi lelkész 100 frtra.
3. *Barna Gyula* sajó-ivánkai lelkész 100 frtra.
4. *Farkas József* hegymegi lelkész 60 frtra.
5. *Reho János* kazai lelkész időközben meghalt.
6. *Kerekes János* f.-barczikai lelkész jelenleg nem ajánltatik.

5. A felső-zempléni egyházmegyéből:

1. *Sztankovics Lajos* kis-bárij lelkész 120 frtra.
2. *Hutka József* bánóczi lelkész 100 frtra.
3. *Babarek Dániel* nagy-ráskai lelkész 100 frtra.
4. *Stéfán Mihály* csernahói lelkész 100 frtra.
5. *Szegő Béni* zempléni lelkész 80 frtra.
6. *Soltész Gyula* kis-ráskai lelkész 80 frtra.
7. *Hajzer Endre* hardicsai lelkész 70 frtra.
8. *Kádár János* legenyei lelkész 50 frtra.
9. *Lukács Mihály* vásárhelyi levita, 10. *Kálniczky János* mihályii lelkész, 11. *Persenczky János* nagy-toronyai lelkész, 12. *Ujlaky János* lasztoméri lelkész nem ajánltatik.

6. A gömöri egyházmegyéből:

1. *Czinyéri Barna* sajó-keszii lelkész 100 frtra.
2. *Sághy Sándor* bejei lelkész 100 frtra.
3. *Kiss Károly* runyai lelkész 100 frtra.
4. *Seress József* martonfalvai lelkész 100 frtra.
5. *Vajányi János* páskaházai levita 50 frtra.

7. A tornai egyházmegyéből.

1. *Péter József* szöllős-ardói lelkész 100 frtra.
2. *Mészáros Lajos* perkupai lelkész 100 frtra.

3. *Kapossi György* jablonczai lelkész 150 frtra.
4. *Ragályi Géza* szádellői lelkész 200 frtra.

8. *Az ungi egyházmegyéből:*

1. *Benedek János* f.-reviscsei lelkész 100 frtra.
2. *Ráski Endre* vajkócz-mátyúci lelkész 100 frtra.
3. *Kiss László* bátfai lelkész 100 frtra.
4. *Kecskeméthy Bénéjám* in pinkóczi lelkész 100 frtra.
5. *Id. Szakál István* jelenleg nem ajánlatik.

Jegyzette: Dr. Kovács Gábor egyházkerületi világi főjegyző.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület időszaki tanácsának
1895. nov. 19-én Miskolczon tartott üléséről felvett

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E

Kun Bertalan püspök és Ragályi Béla felsőborsodi egyház-
megyei gondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak: Lé vay József, Vadászy Pál, Tóth Dániel,
Antalfy László, Fejes István bírói tagok és Dr. Kovács Gábor,
mint jegyző.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület időszaki tanácsa,
mint főlebbviteli bíróság, a panaszszal megtámadott rimaszom-
bati lelkészválasztási ügyet, — melyben a gömöri egyházmegye
időszaki tanácsa 1895. okt. 8-án Tornallyán tartott ülésében
hozott ítéletével Czinke Istvánnak a rimaszombati ev. ref. egyház
lelkészévé 1895. jun. 9-én történt megválasztását megsemmi-
sítette és új választás kitűzését rendelte el, — a Baksay István
és társai felebbezése folytán vizsgálat alá vevén, abban követ-
kezőleg

ítélt:

A gömöri egyházmegye időszaki tanácsa-
nak fentebbi keletű ítélete megsemmisítettik és
Czinke Istvánnak a rimaszombati ev. ref. egyház
lelkészévé történt megválasztatása egyhangúlag
megerősítettik. A felmerült egyházmegyei bíró-
sági költségekben a panaszlók elmarasztaltatnak,
az egyházkerületi időszaki tanács tagjai ezuttal
költségeket nem számítván fel, e tekintetben
ítélet hozatalra szükség nincsen.

Indító okok:

Bár a vizsgálati jegyzőkönyvek és tanú-vallomások azt
bizonyítják, hogy a lelkészválasztás alkalmából alakult pártok

mindenike igyekezett a majomi leányegyház szavazatképes tagjait a maga részére megnyerni, mindazáltal semmi olyan ígéret, fenyegetés, etetés, itatás, pénzbeli vesztegetés elő nem fordult, mely az egyházmegyei ítélet alapját képezett vádakát bebizonyította volna; sőt minthogy a szavazás teljes rendben és titkosan történt, a majomi leányegyház tagjainak állítólagos megfélemlítés következtében a Czinke István részére történt leszavazását, mely az ítéletnek legerősebb alapjául van felállítva, épen a titkos szavazás természeténél fogva, mint bebizonyíthatatlant, nem is lehet ítélet alapjául elfogadni; így a gömői egyházmegye időszaki tanácsának ítélete a bizonyítás azon mértékével nem is rendelkezik, melyre az egyházi törvény 233. §-ának d) pontját jelen esetben alkalmazni lehetne.

Minthogy továbbá a megválasztott lelkésztől az időszaki tanács ítélete is elismeri, hogy megválasztásába semmi tekintetben be nem folyt, így pályázati jogát új választás esetére is kénytelen volt érvényben hagyni: ennél fogva a meglehetősen nagyszámú (28) szavazattöbbség után, sem az egyházat újabb választás izgalmainak kitenni nem volna célszerű, sem a megválasztott és újra pályázható lelkészre nem lenne méltányos: azért is az egyházmegyei időszaki tanács fentebbi ítéletét meg kellett semmisíteni és a választást meg kellett erősíteni.

Az egyházmegyei időszaki tanács által 42 frt 50 krban megállapított költségek a dolog természeténél fogva a vesztes fél által fedezendőek és a biztosítékul letett 50 frtból fizettetnek, a fenmaradó összeg, minthogy *jelen esetben* az egyházkerületi időszaki tanács tagjai költségeiket nem számították fel, az illető vesztesfélnek kiadatik.

Kelt Miskolcon, 1895. november 19-én.

Kun Bertalan,
püspök, egyházi elnök.

Ragályi Béla,
f.-borsodi gondnok, világi elnök.

Dr. Kovács Gábor,
jegyző.

